

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos betűsor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 29.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Történelmi napok.
Aradi képviselőválasztások. Írta: Wallfisch A.
A nagy átalakulás.
A szegénytanulók együletének jubiláris közgyűlése.
Barabás nassony-körtésel.
Varróleányok háli afférje.
Májusi ájtatosságok.
Szerelemi dráma.
A tonlettek ellensége.
Nővér a nővér ellen.
Milliemenből — kabáttolvaj.
Választási mozgalmak.
Divat és sport.
Sherlock Holmes Tokányéknál.
Csarnok: Simon deákúé. Írta: Baró Nyáry A.

Történelmi napok.

Arad, április 28

Az új parlament, mely az ország állami életének hosszú időkre van hivatva irányát megszabni, most alakul ki a magyar nemzet nagy eseményekkel terhes közérzetéből. A holnap meginduló képviselőválasztások vezetnek be a nagy napokat s hétfőn már a jövő hónapok nagyobb részének kezében lesz a mandátuma. A választások eredménye a maga egészében nem kétséges. A nemzet már megformálta ítéletét és elfordult a guvernementális párttól, mely 35 éven át kormányozta az országot s mely a legutóbbi képviselőválasztásoknál kisebbségben maradt. Ez a mélyreható fordulat a milliók lelkében az azóta történt események ha-

tása alatt teljesen befejeződött, még pedig oly radikális módon, hogy a most lezajló választásoknál az elévülhetetlennek, győzhetetlennek hitt szabadelvű párt — mint olyan — még csak egyetlen jelölttel sem szerepel. Ha valaki ezt csak két évvel is ezelőtt állította volna, nem vették volna komolyan az állítást és beszámíthatónak azt, akitől eredt. Azt mondják, nincs ugrás a természetben, de úgy látszik, a vajudó idők meghazudtolják ezt a régi sarkigazságot, mert mi más az, a mi szemünk előtt most végbemegy, mint ugrás a magyar glóbus politikai világában, a midőn a választások küzdelmeiben egyedül csak a volt ellenzéki pártok vesznek részt.

Semmi sem jellemzi jobban az idők mélyre ható változását, mint a városunkban hétfőn végbemenendő választás. Eddig Aradon csak szabadelvű és mérsékelt vagy 48-as ellenzéki jelölt harcolt egymással; ma már a függetlenségi, a Kossuth-párti képviseli a kormánypártot, a szocialista ellenjelölttel szemben. Tisza István a megmondhatója, hogyan jutottunk idáig, de hogy hova jutunk ezután, azt ugyan aligha mondhatná meg hamarjában valaki.

A mi már a szűkebb hazánkban holnapután végbemenendő választást illeti, az adott és fent röviden jelzett viszonyok között őszintén üdvözljük Barabás jelöltségét és minden hátsó gondolat nélkül örülünk előrelátható biztos győzelmének. Jóllehet a szempont, melyből úgy most,

mint azelőtt a politikai élet eseményeit tekintjük, a pártok keretén kívül áll, mégis mindenkor méltányoltuk Arad politikai küzdelmének porondján az érdemes harcosokat, színeik s pártjukra való tekintet nélkül; annál inkább leróhatjuk az elismerés adóját most Barabás irányában, ki azt egyéniségének rokonszenves volta s jellemének kifogástalanságával épen úgy megérdemli, mint a hogy rászolgált minden magyar hazafi méltánylására azon önzetlen és sikeres fáradozásával, melylyel csak legutóbb is a békés kibontakozás létrejöttén munkált. A békés, a politikai rázkódtatásoktól ment fejlődésnek voltunk és vagyunk mindenha szószólói és így még ebből a szempontból sem lehet Barabás jelöltetése ellen kifogásunk, a pozitív, az aktív irányu Barabás ellen, ki az egymással szemben álló jelöltek között a mérsékelt elemet képviseli.

Nem minden hazafias aggodalom nélkül, de a siker hő vágyától áthatottan kísérik a jelenlegi kormány vállalkozását és működését; édes hazánk sorsát, mindannyiunk üdvét hordja a hajó, melyet kormányoz, és bizonyára minden magyar ember szívből óhajtja, hogy mentül előbb mentül biztosabb kikötőbe érjen.

Ily körülmények között könnyű magyarázatát találni azon különös jelenségnek, hogy a jelen választási küzdelmekben nincs ellenzék. Hiszen különben is eddig a hazafias szándék az egyedüli pozitívum, a mire a kormány mint program-

A régi tavasz.

A tavaszi szél üde gallyakat ingat,
Olesón veszik adják már az ibolyát . . .
Oh ibolya kétség, ibolya-illat!
Varázsod mi újra megejt, szívemig hat
S egy vén regé illan a lelkemen át.

Egy régi tavasz fuvalmait érzem . . .
— Mind régiek a tavaszok s a regék —
S ott látom im őt is a népsűrűségben:
Száz arcból néz ime rám az a szép szem,
A régi, a kedves, az ibolya-kék.

Suhogó selyemárból epesztve borul rám
Az ibolya-illat . . . Utána megyek . . .
És üzöm a multamat, üzöm az utcán . . .
Bár csak egy ibolya folyamom usznom
Én sohse javuló vén, dőre gyerek.

Telekes Béla.

Kortés- emlékek.

— Két szép asseony körül. —

Írta: Garrus.

A képviselőválasztások romantikája is kezd letűnni már. A trikolorok ugyan most is lengenek, lobogó szárnyukat csókolja a hazai mezők, hegyek fuvalma, de hol van a régi kor-

tes-világ? Hová lettek a fokosos kortések? A kiváló katonai és a csendőri erőszak s az ennél még kellemesebb tömeges szavazatvásárlás, a kedélyes vesztegetések sorozata? Eltűntek mindezek, mintha az ideai bűjtisztelek sodorták volna el őket az abszolút uralommal együtt. Most a kerületek legalább is felerészében egyhangú választások lesznek. Az egyedüli jelölt urat megválasztott képviselőnek kiáltják ki, a kezébe nyomják a megbízólevelet, lesz egy kis áldomás, ezzel azután vége. Kossuth, Apponyi, Wekerle meghódították az országot. Az egész világ kormánypártivá lett. Hát van ebben romantika? Hazafias érzelem, okosság, magyan megfontolás az van, de be kell ismernünk, hogy a régi választások kedélyes, romantikus zománca lepattant a mostani küzdelemről.

Nem így volt ez még a Széll Kálmán miniszterelnöksége alatt végbement ugynevezett „tisztá választások” alkalmával sem. Valami küldetésben ekkor a magyar Felvidékre utaztam. — Az ország egyik legtekintélyesebb társadalmi és politikai vezérének ajánló levelét vittem magammal, a mi pártunk ottani jelöltje, egy fiatal dzsentri nagybirto- kes, különben kamarás részére. — A feladat az volt, hogy az ajánló levelet a tisztelt választópolgárság — jóra való rusznyák és tótok — előtt felolvassam s annak tartalmát le- kesítő, hazafias beszéd kíséretében megmagya- rázzam, az ellenjelöltet pedig — aki különben egy fiatal gróf és mameluk volt — tisztesség határai közt lekicsinyeljem. E feladatok teljesi-

tésére természetesen alaposan elkészültem a vasuti kocsiban.

Napsugárral játszó gyönyörű idő volt, mikor a kerület határállomásához értem. A természetnek soha nem látott pompája tárult fel előttem. Az azurban fürdő égboltozat a fenyvesekkel fődött hatalmas hegyekkel ölekezett, melyek tö- veben ott csillogott, hullámozott Felső-Magyaror- szág egyik legszebb tava fürdőteleppel, villaso- rokkal körülvéve. A vonatról leszállva, követtem a nekem adott utasítást. Ez abból állt, hogy az állomás előtti téren kiáltssam el ezt a kereszt- nevet: „Janó!” s akkor majd előáll egy fogat s elvisz jelöltünk uri házához. Én követve az utasítást, harsány hangon el is kiáltam, hogy: — Janó! Janó!

Erre előállt egy négyfogatu uri hintó fel- pántlikázott lovakkal. Volt ott másik ilyen né- gyek alkalmatosság is, de annak a kocsisa a bakon a boldogok álmát szenergette. Az én fo- gatom kocsisa, a Janó, magas, őszbecsavarodó, sunyi arcu tót zember volt. Semmi bizalomkel- tőt nem olvastam ki a szláv ábrázatjából. Ugy nézett rám, mint hogyha ő bánta volna meg legjobban, hogy Árpád apáknak Szvatopluk egy fehér loért eladta Tótországot. Mindazonál- tal mély meghajlással üdvözölt s helyet muta- tott a kocsiban. Azután megindultunk. A négy pompás paripa ragadott bennünket, mint a szél- vész. Az út szélén, a mezőn dolgozó szép tót leányok, menyecskék hamis szeme villámlott utánunk.

Atmentünk egy falun, két falun. A házakon

jára rá mutathat, s ugyan képzelhető-e magyar ember, a ki erre nézve ellenkező állásponton lehetne.

„A haza mindenfelett!” ezt valljuk valamennyien, bár mily párthoz tartozunk, s meg vagyunk róla győződve, hogy azok sem fognak e jelszónak ellene mondani, a kik ez idő szerint egyedül látszanak a kormányval szemben állást foglalni. Nem hisszük, hogy a nemzeti-ségi irányzat, mint kimondott ellenzék, céljául tűzte volna ki azon munkának megakadályozását, vagy annak megnehezítését, mely közös hazánk alkotmányának kiépítését és megerősítését célozza, mely Ausztriával szemben gazdasági önállóságunk biztosítását tűzte ki feladatául, s mely a jogegyenlőség nagy elvét törekszik szélesebb körökben megvalósítani. Ezen nehéz és nagy, ezen honmentő feladatok megoldására vannak a most születő országgyűlés tagjai hivatva, s ezen hivatásuk sikeres betöltésének reményében legyenek ők üdvözölve, s köztük első sorban városunk jelöltje, Barabás Béla.

Aradi képviselőválasztások.

(1848-1861 máig.)

Irtá: Wallfisch Armin.

Arad, április 28.

Hétlőn Aradváros polgársága ismét az urna elé lép, hogy legrazább polgári jogát gyakorolja. Ez alkalomból különösen érdekesnek tartom, hogy a városunkban megtartott legelső országgyűlési képviselő választásról bővebben megemlékezzem s a későbbi képviselő választások néhány érdekes adatát föllevenítsem.

Arad 1834. évig kamarai város volt és ezen év augusztus 21-én ígaltatott a szabad királyi városok sorába. Az 1848. évi 5. t. c. értelmében képviselőküldési joggal lévén felruházva, az első képviselőválasztás az év június 17-ére szombati napra tűzetett ki.

Az egykori jámbor „Aradi Hírdető” című hetilap, mely szombat reggelén jelent meg rendszeren, — sem a választás napján, sem va-

lamelyik megelőző számban említést nem tesz a választási mozgalmakról.

Természetes, hogy ezen rikkanesmentes korszakban az „Aradi Hírdető” nem sietett a választási eredményt külön kiadásban közölni olvasóival, hanem bevárta a következő szombatot, azaz június 24-ét, midőn is a lezajlott választásról a következő jeles irályu sorokban emlékezett meg.

„Szombaton, június 17-én az. kir. Aradváros részéről a követválasztás megtörtént, hol ifj. Szalbecz ur iránt mutatkozott legnagyobb ragaszkodás s e szerint Budán július 2-án tartandó országgyűlésre, mint Aradvárosának képviselője elmenend.”

Ennyiből állt az akkori magyar lapnak összes tudósítása a választási mozgalmakról és Aradvárosa legelső országgyűlési képviselőválasztásáról.

Annál bővebben ír erről a hivatalos „Közöny” aradi levelezője, a választás napjáról kelt és említett lap június 24-iki számában megjelent levelében, melyet eléggé érdekesnek találunk, szösz szerint leközlöni:

Arad, június 17. 1848.

Alkotmányos ujjaszületésünk legszebb ünnepét ültük ma. Az 1848. 5. t. c. 5. §-ának A. pontjához képest Aradvárosának tulajdonított követválasztási jog ma vétetett legelőször gyakorlatba. Mi hálával vagyunk eltelve a legutóbbi törvényhozás iránt: mert az alvidéki kereskedelem központosítóját, városunkat, — mely a vasúthálózatnak az Erdélyi egyesüléssel fogva városunkon keresztül szükségessé vált, — további folytatásával kifejtendő kereskedelmi forgalma miatt hivatva van Magyarország második városává lenni — a követküldés jogával megajándékozta.

Az idézett hivatott törvény szabályainak minden tekintetben elégtételt és a választás a mai napra határozatván: ma az „István-tér”-en szentháomság szobra előtt felállított nagy sátorban a legutóbbi tisztválasztás helyén reggeli 9 órakor egybegyűlt a központi választmány, melynek elnöke Meissterovics Ferenc előadásaként ezen város a követválasztás jogát ma gyakorlandván először, a választógyűlést felhívta, hogy a rendnek, mint a szabadság lelkének hódolva, magát a választók jogát szabályozó törvényhez alkalmazza.

Alig végző az elnök iménti beszédét, a nagy gyűlékezet, egyetemes lélekkel hangoz-

tatá Szalbecz György polgártársunk nevét. A hosszú „éjen”-zés csillapultával felállott Török Gábor, városunk szeretett polgármestere, s előadta: mikép az érdeklött törvény 27. §-a szerint minden választó követ-ajánási joggal bírván, ezen jogot gyakorlandó, maga is Szalbecz György polgártársunkat ajánlja követül. — Ezen ajánlat ismét csillapultni nem akart „éjen”-nel fogadtatván, az elnök a 30. § értelmében ezen kérdést intézi a választókhöz: „vajon Szalbecz György urnak megválasztásában közakarattal megnyugosznak-e vagy szavazni kívánnak”? És miután egy ellenszó sem nyilatkozott, sőt a választók egyeteme fölkarolt kedvencének kiáltását követelő: az iménti § rendelkezés képest a választást befejezettnek s Szalbecz György barátunkat, Sza bek Jakab áldozatkész hazánkfiának tiszta lelkű, szeplőtlen becsületesséző fiát, a lelkes hazafit, a régi szabadelvű ellenzék csüggedetlen bajnokát, az igazságszerető emberbarátot, a nyomor és inség enyhítőjét, szíval hazánknek áldozatkész fiát, városunk részéről megválasztott országgyűlési képviselőnek nyilvánította.

Ily dicsően és választóinak egyetemes akaratával és határtalan bizodalommal megválasztott követünk a választókhöz tartott, statustudományi bölcsességgel fűszerezett rövid, de velős beszédében a választók szép bizalmát, s irántai rokonszenvét megköszönvén, fölfedezte előttünk a megyei gyűlésekből is ismert politikai hitvallását, mely kitűzte neki az irányt, miszerint az „esküdtészi institutio” ne csak a sajtóvétségekre, hanem általában mindenféle tényekre terjesztessék ki; a kereskedelem pangó állásából kiemeltessék; a közlekedés az ország minden vidékén létesíttessék; szóval, hazánk azon állapotba tétessék, hogy nagygyá és dicsővé leendvén, az európai státusok között azon kellé állást foglalja el, melyre mind gazdagságának, mind pedig geographiai fekvésénél fogva hivatva van.

A rövid életű 1848. évi országgyűlés után a törvényhozás kapui bezáródtak, míg 1861 ben rövid időre ismét megnyitlak. Nem szándékunk az aradvárosi képviselőválasztásokat sorban föllemlíteni, miután ezt tíz évvel ezelőt az „Aradi milleniumi naptár”-ban az addig megtartott választásokra vonatkozólag, — arra hivatott toll, részletesen megtette.

E helyen csak az 1861. és különösen 1867. óta megtartott választásokról, óhajtok néhány adatot összehordani.

Első sorban megemlítem, hogy 1848 óta csak még egyetlenegy egyhangú választás volt

itt is, ott is lengtek a nemzeti trikolórok. Ezekben a falukban láttam azután gyakorlatban is a tiszta választási előkészületeket. A derék tót és rusznyák atyafiak szürke halinában jobbról is balról ott feküdtek a házak előtt az ut szélén, de nem télenül. Apró kis hordócskákat, adtak, gurítottak kézzel kézzel s valami megmagyarázhatatlan kéjjel itták annak tartalmát. Kíváncsi voltam a dologra. Valahogy megkérdeztem Janótól — aki a faluban lassabban hajtott — hogy mi van azokban a kis hordócskáknak. Janó esettintett egyet a nyelvvel s csak annyit mondott:

— Pálunkul

Megértettem mindent. A derék atyfiak megkezték az alkotmányos munkát. Hanem tündésem közt a szivarom kialudt. Tisztességtudással Janótól kértem egy kis tüzet. Az összekeverte libériájának minden zsebé, zugát, de egy árva gyafaszálra sem akadt.

— Hát zsidó nincs a faluban, akit fölverhetnénk? — kérdeztem.

Janó tagadólag, de egyuttal botatolag is intett, hogy azért majd segítve lesz a dolog. Odahajtatott a kovácsműhely elé s valamit intett, valamit mondott a kovácsnak. A derék mester erre egy hatalmas harapófogóban lehetőleg még hatalmasabb tüzes vasat hozott a kocsához. Az izzó érc szikrázó heve már három lépésről égetett. A Janó arcáról kéjes gyönyörűséget láttam leömleni. Azt leste a gazember, hogy miként süttöm ki a két szemem világát. Látszott, hogy örült volna neki Végre is lemondam a reményről, hogy rágyújthassák. Ekkor a kovács megoldotta a gordiusi csomót. Két szál szalmaszálat vett fel a földről s azt a tüzes vasnál

lángralobbantotta. Rágyújthattam s Janó — mint aki jól végezte dolgát — megeresztette a gyeplőt s repült velünk tovább a négy pompás állat.

Végre megérkeztünk. A falu végén ott állt virágos park közepén az emeletes kastély. Ablakából piros muskátlik, szép asszonyfejek ragyogtak ki, verandáját zöld repkény borította, elta karva még a kőbe vésett ősi címet is. A feljárnál valami udvari tiszt fogadott azzal, hogy már várnak reám. Megmutatta először a lakosztályomat, ahol átöltözködhetem s ahol segítségemre lesz nekem Ancsurka.

Hát elfoglaltam a földszinti három szobát, ahonnan magas zöld hegyekre, virágos rétekre volt a kilátás, ahol bájos kis özikék csókolóztak, elcáztak egymással. És bejött Ancsurka. Micsoda remek teremtese volt Tótországának! A vérem megpezsdült, amint két szemébe néztem. Ancsurka meg csak mosolygott. Hátravetve aranyzóke haját, szinte kihívólag nézett rám, mintha mondta volna:

— Parancsolj s engedelmeskedem!

Az átöltözködésen hamarosan átestünk. mikor az inas jelentette, hogy a méltóságos ur és a méltóságos asszony szívesen lát az ebédlőben, ahonnan cigányzene hangját hallottam kicsendülni. Beleptem. A házigazda — szép, magas barna fiatalember — elébem jött s bemutatott a feleségének.

— A mi kedves vendégünk!

— Isten hozta!

Ez a feleség pedig — akkor azt hittem — a világ legrazább képviselőnéje volt. A patkóalakul fölterített asztal körül urak és hölgyek

ültek. Talán ott volt a Felvidék valamennyi szép asszonya. Hanem ő, aki maga mellé ültetett, a legszebb volt köztük. Pici kezével maga öntötte poharamba a szikrázó hegyaljat s szinte bele-szédültem a kis méltóságos asszony szemévilánásába, amíg a cigánybanda, elbujtatva a pálmalmombok közé, rázendítette:

Kossuth Lajos azt üzent,
Elfogyott a regimentje!

Hanem valami feltűnt nekem. Egyetlen dicső sem volt. Feltűnően kínáltak különféle jó borokkal, ami tudvalevőleg a legjobb előkészítője az elázatásnak. Azután az urak és hölgyek néha olyan hamiskásan néztek rám. Gyanút fogtam. Itt alighanem kutya van a kertben. Engem máshova hoztak, hogy megakadályozzanak ki-küldetésemben. Valahogy kisomfordáltam a tereméből s az ambituson vállon ragadtam egy ténfergő inast:

— Te, kinek a kastélyában vagyok én? Ez meghököt. Talán nem is volt beleavatva a dologba. Kivallotta:

— A méltóságos gróf Sz... y Endre kastélyában.

Ez a fickó világosságot gyújtott agyamba. Hát hisz én éppen az ellenjöltnél vagyok! Engem egyszerűen elraboltak, még szerencse, hogy a kovács a tüzes vassal szememet ki nem égette. Mit volt mit tennem, bementem ismét rablóim és fogvatartóim közé. Poharat emeltem:

— Kedves házigazdánk, méltóságos gróf ur! En alighanem eltévesztettem az utat. (Harsogó kacagás.) Hanem most már köszönöm a

városunkban, midőn *Chorin* Ferenc dr. 1878 augusztus 5-én, mint mérsékelt ellenzéki választatott meg. Megelőző és későbbi választásoknál mindig szavazás vált szükségessé, melynek legrövidebbje 1887. június 18-án volt, midőn *Falk* Miksa dr. déli 1/2 órákor, *Műlek* Lajos dr. visszalépése folytán megválasztott képviselőnek kikiáltatott. Leghosszabb szavazás volt az 1872. június 18-án megkezdett választás alkalmával, midőn a szavazás megszakítás nélkül a következő napig folyt és már június 19. délelőtti 11 óra volt, midőn *Kishalmi* Ferenc választási elnök a Tököly-téren felállított választási sátorban a Deák-párti gróf *Ráday* Gedeonra adta le szavazatát, ki 1286 szavazattal választatott meg az akkor balközépi *Chorin* Ferenc dr. 1071 szavazata ellenében.

Ezek szerint leghosszabb ideig képviselték Aradot: *Atsél* Péter, ki három ízben (kétszer csonka mandátum birtokában volt) 9 évig *Falk* Miksa, ki két ízben 8 évig (egy 8 és egy 5 éves mandátum) és végre *Chorin* Ferenc, ki három ízben (egyszer csonka és kétszer 8 éves mandátummal) 7 évig volt Aradvárosának képviselője.

Érdekes az aradi jelöltek egy részének csoportosítása 1861. óta. A jelöltek közül négy kiváló férfi: *Atsél* Péter, *Chorin* Ferenc, *Fábián* Gábor és *Falk* Miksa, részint első megválasztásuk előtt, részint után, részint még később kisebbségben maradtak. Egy másik csoport nem kevésbé kiváló férfi: *Csemegi* Károly, *Műlek* Lajos dr. és *Variassy* József 2—2 ízben képviselték Aradvárosát választói bizalmára anélkül, hogy valaha mandátumhoz jutottak volna Aradon.

Érdekesnek tartom még megemlíteni, hogy a legcsekélyebb számú szavazatot, melyet Aradon megválasztott képviselő kapott, *Falk* Miksára esett midőn 1887. június 18-án dr. *Műlek* Lajos visszalépése folytán 536 szavazattal kiáltatott ki képviselőnek. Rendes lefolyású szavazás alkalmával legcsekélyebb szavazattal *Náray* Imre választatott meg 1881. június 25-én, midőn 571 szavazattal győzött *Chorin* Ferenc 555 szavazata ellen, míg a valaha Aradon leadott legtöbb szavazatot *Salacz* Gyula kapta, midőn 1901. október 2-án. 1867 szavazattal *Müller* Károly 892 szavazata ellenében megválasztott.

vendégszeretettel. Ha azonban már eddig elhozzatott, hát küldjön el az ellenjelöltjéhez.

A gróf mosolygott s Janó néhány perc múlva készen volt a fogattal. Csak a méltóságos grófné haragudott kissé.

— Hanem azért ha visszafelé megy, hát nézzen be hozzánk. Es mondja meg annak a másik méltóságos asszonynak (már mint az én jelöltem feleségének) hogy azért mégis az én uram lesz a képviselő.

Es akkor egy nagyot dobantott kicsike lábával. Odanéztem. Meg kellott vallanom, hogy bokáig még ilyen szép formás kis lábat nem láttam világéletemben.

Este volt, mikor a mi jelöltünk udvarházába értem. Ennek a Janója akkor már busan jártatta a lovakat. Kissé különösnek tűnt fel, hogy az ellenjelölt zászlója alatt s kocsiján jöttem, de azután kimagyarázódott minden. Itt már maga a házigazda jött elém s fogadott lelkes magyar vendégszeretettel. Eppen úgy ment itt is, tökéletesen, mint odaát gróféknál. Megmutatták a szobámat, s hogy átöltözni segítsen, bejött hozzám *Ancsurka*. Thüh! Micsoda *Ancsurka* volt ez még! A gróféké hamu cipőke sem lehetett hozzá. Ennek már fekete haja s az északi fény tűzében lobogó két beszédes szeme volt. Aztán csak mosolyogni tudott. Azóta tudom én is, hogy a tót leányok, míg leányok, csak mosolyogni tudnak.

Este a vacsoránál már nagy társaság volt. Vidéki dzsentrí urak, birtokosok, derék, hazafias ruthén papok. De micsoda szép asszonyok. Azt hiszem, ide válogatták ki a vármegye leg-

Kisebbségben maradt képviselők közül a legnagyobb számú szavazatot, mely Aradon valaha leadott, *Főrös* László kapta, midőn az emlékeztető 1906. június 26-i választás alkalmával 1182 szavazattal maradt le, *Barabás* Béla dr. 1351 szavazata ellenében.

A nagy átalakulás.

(Széll Kálmán a főrendiház elnöke. — Nagy Ferenc a Ház alelnöke. — Kettős mandátumok. — Pótvalasztások. — Újabb kinevezések.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 28.

Bolgár Ferencnek honvédelmi miniszteri államtitkárrá történt kinevezését, — amelyet már régen várt a politikai világ — végre ma közölte a hivatalos lap. Ezzel aktuálissá vált az a kérdés, hogy *Bolgár* helyett ki lesz a képviselőház első alelnöke, amely állásra tudvalevőleg a pártközi megegyezés értelmében az alkotmánypárt tarthat igényt. Mint jól tájékozott helyről értesülünk, az alelnökségre — amely nemcsak előkelő pozíció, hanem 12 ezer korona dotációval van összekötve — *Nagy* Ferenc egyetemi tanár és volt államtitkár fogják megválasztani.

Az országgyűlés megnyitásának közeledtével szönyegre került immár a főrendiház elnökségének kérdése is. *Csáky* Albin gróf a mai politikai viszonyok között nem töltheti be ezt a helyet, s amint halljuk, nem is reflektál rá. A függetlenségi párt részéről *Károlyi* István grófot jelölték és ma is őt óhajtják e fontos és diszes közjogi állásban látni. Ujabbban azonban fölmerült *Széll* Kálmán neve is. Annál az általános tiszteletnél fogva, mely *Széll* Kálmán személyét körülveszi, másfelől pedig tekintettel arra, hogy a főrendiházban az alkotmánypárti elemek vannak túlsúlyban — kétségtelen, hogy ha *Széll* vállalkozik, őtet fogják kinevezni, annál is inkább, mert ez a kombináció az udvar tetszését is megnyerte. Ebben az esetben azonban előbb főrendiházi taggá nevezi ki a király

szébb menyecskéit és nem a méltóságos gróf urekhoz. A házigazda is is első sorban a feleségének mutatott be. Éreztem, hogy itt még nagyobb varázslat alá kerültem, mint odaát a grófi palotában. Ezek a nagy fekete szemek, az a szép aranyhaj. Azok a picli kacsók. Ő szent tokaji, sohasem voltál olyan édes, derítő, mint mikor ezek a kis kezek töltöttek kristálypoharamba. Itt már vidámabban ment az élet. Az öreg *Vatay* Sándor, az örökös agglagony megbízott:

— Ocsém, ha van is feleséged, tagadd le, mert itt őt szép özvegy asszony van a szemhatáron.

Estenden odakünt a parkban tárogatók hangja zendült. A Rákóczi népe Rákóczit siratta meg hirta:

Hideg szél fuj Késmárk felől,
Édes hazám, Isten veled . . .

Harmadnap végeztem, bucsuztam. A szép *Ancsurkának* könyhullott a fehér arcára. Mondtam, hogy benézek a grófi kastélyba is bucsuzni.

— Minek megy? — szolt a szép, bájos kis jelöltné. — Azaz hogy csak menjen. Valamire akkor még meg is kérném én. Mondja meg a grófnénak odaát, hogy azért, mégis csak, azért is, az én uram lesz a képviselő.

Es kissé felelőre lunge pongyoláját, a szép asszony nagy indulatában egy nagyot topantott lábával, picike lábával. Odapillantottam s most már szavamra mondhatom, hogy ennél szébb lábat bokáig nem láttam ez árnyékvilágban.

Széllt. De ha *Széll* nem vállalkozik, akkor a kormány *Károlyi* István gróf kinevezése iránt tesz előterjesztést a királynak.

A mostani képviselőválasztások befejezése után sokkal több lesz a pótvalasztás, mint más alkalmakkor volt. Így például — mint illetékes helyről tudjuk — csupán a függetlenségiéek közül 15 mandátum üresedik meg, noha egynél több mandátuma csak három függetlenségi képviselőnek lesz, és pedig: *Barabás* Bélának három, *Polónyi* Gézának kettő és *Batthyány* Tivadar grófnak kettő. A többi üresedés úgy következik be, hogy egy függetlenségi képviselőt miniszteri tanácsosnak, tiszet pedig főispánnak fognak kinevezni. Ezenkívül előfordulhat még egy üresedés, amennyiben a függetlenségi párt egyik vezérferfiát *fiumei kormányzó*nak szeretnék kinevezni, de az illető eddig még vonakodik ezt a diszes, de nagy anyagi áldozatokkal járó állást elfogadni; így ez a 16-ik üresedés bizonytalan.

Az igazságügyi kormány nagy számú áthelyezést foganatosít az ügyészi karban. Így például a pécsi ügyészt Sopronba, egy másikat Székelyudvarhelyre fognak áthelyezni. Az áthelyezett ügyészek száma tíz. Előléptetések következtében a bírói karban is többrendbeli változás fog történni.

A szegénytanulók egyletének jubiláris közgyűlése.

(Beszámoló és arcképleleplezés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

Sikeres és áldásdus működésének tizenötödik évfordulóját ünnepelte ma az aradi Szegénytanulókat segélyező egyesület, rendes évi közgyűlésének keretében. Ez alkalommal leplezték le özv. *Hauser* Károlynénak, az egyesület elnökének arcképét. A kitűnően sikerült képet *Balla* Frigyes, a kiváló aradi festőművész festette. Az ünnepi közgyűlésen megjelent diszes közönség lelkes ovációkban részesítette az elnököt és a derekasan működő tiszti kart, amely odaadó munkásságánál szép eredményeket ért el a jótékony terén. A közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósításunk szól:

A városháza nagytermében délután négy órákor nagy számmal megjelent tagok, kitűnő lelkesedéssel fogadták az egyesület elnököt, özv. *Hauser* Károlynét, aki *Institoris* Kálmán polgármester karján lépett a terembe s a *Kovács* Vince egyesületi titkár virágkoszorút nyújtott át.

Variassy Árpád kir. tanácsos tanfelügyelő állott fel ezután szólásra és a következő beszéddel üdvözölte az elnököt:

Méltóságos asszonyunk! Hazánk egyik legregibb egyesületének, az Országos Kisdudóvó-Egyesületnek budapesti disztermében egy boldog és dicső emlékü honleánynak, *Brunswick* Terézia grófnénak kararai márványból faragott mellszobra ragyog. *Brunswick* Terézia grófnő volt az, a ki 1828-ban Budán, anyja házában Angyalkert elnevezés alatt az első kisdudóvó intézetet létesítette és fáradságot nem ismerő tollával a magyar társadalmat hasonló intézetek létesítésére sarkentette. *Brunswick* Terézia mellszobrára előtt hódolattal hajol meg a háas utókor, kérdőleg tekintve a Mindenható felé, hogy hasonló nemes lelkekből egy emberöltő miért nem szül többeket? Hazánk nemtője Aradnak is adott egy *Brunswick* Teréziát, a ki az aradi Angyalkertnek, a Szegénytanulókat Segélyező Egyesületnek védő anyja, anyátlan gyermekek anyja, éhező gyermekek sorsán aggódó anyák mentora. *Hauser* Károlyné urnő nemes egyénisége előtt hódolattal hajol meg a hálás jelenkor, nemes személyiségét megőrző arc-

képe előtt pedig áldó visszaemlékezéssel fog meghajolni a hálás utókor. A Méltóságod iránt százak és ezerek szívében élő szeretetnek és nagyrabecsülésnek alkotása e kép, amely kép fölött sugárzó glóriában az örök igaz tétel aranybetűkkel ragyog: Ezerek szívében él, aki embertársalért él.

A beszéd közben lehullott a lepel özv. Hauser Károlyné kitűnően sikerült arcképéről. A kép két harmad életnagyságban, fekete áttört csipkeruhában ábrázolja Hauserné. A beszéd után a közönség zajos tapsokban tört ki és percekig ünnepelte özv. Hauser Károlynét, aki könnyekig meghatva mondott köszönetet az ovációért. Majd *Institúris* Kálmán polgármester emelkedett szólásra, aki a következő beszédet mondta:

Mint Arad sz. kir. város polgármestere és iskolaszéki elnöke, el nem mulaszthatom, hogy ezen ünnepélyes alkalommal ne hangoztassam Méltóságod felé az elismerés és hála szavait. Igen, az elismerését azon szívós, kitartó és fáradtságot nem ismerő nemes törekvésért, melyel 15 éven át évről-évre összegyűjtötte azt az összeget, mely a városi községi iskolába járó szegény tanulókat élelmezéssel és ruházattal való ellátását lehetővé tette; és a mélyen érzett hálaát azon jószívűségért, melylyel a szegénység nyomorát enyhítve, lehetővé tette, hogy a szegény gyermekek egészséges táplálékkal ellátva és jól felruházva, az iskolát látogathassák. Ha valaki, úgy Méltóságod bírja azokat a honleányi erőnyeket, melyeknek gyakorlásáért e városban mindenki tisztelettel és becsüléssel említi nevét és mely erőnyek gyakorlásával buzdító példát nyújtott annak a nemes gárdának, amely a legemterbarátibb tények gyakorlásánál Méltóságodnak segédkezett. Tartsa meg a Mindenható drága életét az emberi kor legvégső határáig és az alatt boldogítsa az a tudat, hogy a kiérdemelt elismerés és hála érzeimben az egész város közönsége osztozik.

A beszéd nyomán újból kitört a zugó taps és éljenzés, ami annyira meghatotta az elnököt, hogy alig volt képes kifejezni köszönetét az ovációért. Némi szünet után özv. Hauser Károlyné a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Az őszinte hála és szeretet érzetével üdvözlöm önöket, az emberszeretet fáradhatatlan apostolait. Tizenöt éve dolgozunk, fáradsunk együtt, csak hogy az iskolába járó gyermekeknek fájdalmát enyhítsük. Tizenöt éve építjük a szeretet otthonának a Szegény tanulókat segélyező egyesületnek falait. Ezen ünnepélyes pillanatban elmondhatjuk, hogy nagy és hasznos munkát végeztünk. A siker, önöknek és Arad város nemcsak érző közönségének köszönhető. Most, midőn nemcsak múlt évi működésünkről hanem tizenöt évi munkáról adunk számot, isten áldását kérjük mindazokra, akik a Szegény tanulókat segélyező egyesületet támogattak. Tizenöt év előtt amikor az önök megtisztelő bizalmát elfogadtam, különösen anyagi jó férjem kívánságára tettem ezt. Áldjuk a mindenhatót, hogy tizenöt év alatt mindenben megsegített bennünket.

Ezután Kovács Vince titkár felolvasta az egyesület évi jelentését, amelyből a következőket közöljük:

Az egyesület 1891-ben kezdte meg működését. Már ez évben 184 gyermeket öltöztetett fel és 72 tanulóknak adott naponta táplálékot. 1905-ben annyira megízmosodott az egyesület, hogy 650 gyermeket ruházhatott fel, 175 gyermeket pedig egész éven át ellátott éledelel. Tizenötévi működése alatt az egyesület összesen 4604 gyermeket látott el ruházattal és 2138 tanulóknak 193 558 adag ételt osztott ki. Az egyesület nagy gondot fordít istápolójának erkölcsi nevelésére is. Az étkezesre jövő tanulókat két terembe helyezte el és Czobor Ottó valamint Szarka László tanítók tanulságos foglalkozásokkal gazdagítják a gyermekek lelkét.

A közgyűlés az évi jelentést tudomásul vette, köszönetet és elismerést szavazván Kovács Vince titkárnak és Czobor Ottó jegyzőnek. Ezután Laczay Endre pénztárnok jelenté-

sét vették tudomásul s úgy neki, valamint a számvizsgáló-bizottságnak köszönetet szavaztak.

A közgyűlés az iparpártolási mozgalom támogatására évi száz koronát szavazott meg.

Ezután az új tisztikar megválasztása következett. Elnöknek egyhangú lelkesedéssel ismét özv. Hauser Károlynét választották meg, aki meghatva mondott köszönetet a bizalomért, és ígérte, hogy a jövőben is egész erejével munkálkodni fog a közjótékonyaság terén. Pénztárnoknak Laczay Endre helyett, aki családi viszonyai miatt nem volt hajlandó a tisztséget továbbra is viselni, Műlek Lajos dr.-t választották meg. A tisztikar és a választmány eddigi tagjait egyhangulag ismét megválasztották.

A közgyűlésen a következők voltak jelen:

Özv. Hauser Károlyné, özv. Antalfi Endréné, Abrai Lajosné, Barabas Bélané, báró Bánhidv Antalné, özv. Boros Beniné, Barkó Ferencné, Csernovics Diodorné, Dániel Gábris és Kamilla, Csernovics Julcsi és Oga, Drescher Gizella, Fischer Irén, Fábian Lászlóné, Gellényi Ernőné, Hamay Andorné, Herzig Otóné, Heinrich Sándorné, Hermann Gyuláné, özv. Hudetz Ferencné, Hegedüs Lászlóné, Jakabffy Dezsőné, özv. Junga Sándor, Kereszties Gyula, özv. Kintzig Ferencné, Kintzig Gézané, Kövér Belána, Kristóry Jánosné, Lócs Rezsőné, Lukácsy Lajosné, Lusztig Arminé, Műlek Lajosné, Mokry Jenőné, Makay Gyuláné, Onku Miklósné, Ortutay Béláné, Laczay Endréné, Prettnér Etelka, Posgay Istvánné, özv. Purgyi Lajosné, özv. Petrovits Mihályné, özv. Rónay Jánosné, Robitzek Agostonné, Schoör Lajosné, Simon Karolin, Steiner Ferencné, Steiner Jakabné, Steinitzer Lujza, Szalay Antalné, Steinitzer Jenny, Szathmáry Gyuláné, Szathmáry Mihályné, Szathmáry Anta, Szathmáry Sata, Szalay Ionka, Kosioszky Viktorné, Tszul Lajosné, Tisch Morné, Urbán Ivánné, Nachtnébel Ödöné, Varjassy Arpádné, özv. Végh Aurélné, Velcsov Gézané, Wadowszky Gusztávné, Laczay Boriska, Reichner Lenke, özv. Schwáby Pálné, Hász Lipi, Tenner Józsefné, Étes Arminé, Gyulányi Rezsőné, Tóóssy név, Medveczky Zsigmondné, Fábán Margit, Haller Józsa, Kéler Izsóné

Institúris Kálmán, Salacz Gyula, Varjassy Lajos, Kádas Kálmán, Sarlot Domokos, Posgay Lajos dr., Műlek Lajos dr., Kristóry János, Varjassy Arpád, Wadowszky Gusztáv, Kovács Vince, Balla Frigyes, Maresch Gyula, Steigerwald Alajos, Baross Zsigmond, Hoffmann Antal, Biró Kálmán, Hermann Gyula, Török Ferenc dr., Schwarz Zsigmond és Czobor Ottó.

Májusi előléptetések.

(Huszonegy új tábornok, harminckét új ezredes.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 28

Mindig feszült várakozással lesik tisztí körökben a *Verordnungsblatt* azon vaskos számait, amelyek május és november elején a nagy előléptetéseket közlik. A csillaghullás több száz embert boldoggá tesz ilyenkor, de rendszerint sok a csalódottak száma is. A fontosabb májusi előléptetések ma már nyilvánosságra jutottak. Ezuttal szélesebb keretekben mozog az előléptetés a tábornoki karban is: huszonegy új tábornokot nevezett ki a király. Új ezredest harminckettőt közöl a rendeleti közlöny s ennek megfelelő a többi rangfokozatban is az előléptetés.

Bécs-ből táviratozzák: Ma délbén jelent meg a hadsereg rendeleti közlönye, mely a következő fontosabb kinevezéseket közli:

A király kinevezte lovassági tábornokká Gaudernak József altábornagyot, a nagyszombati 12. hadtest parancsnokát.

Balás Manó vezérőrnagy, a magyar testőrgárda háziparancsnoka altábornagy lett.

Huszonegy ezredes vezérőrnaggyá lépett elő, vagyis a tábornoki kar huszonegy új taggal szaporodott.

Harminckét új ezredest nevezett ki a király és pedig: hat vezérkari, tizenhat gyalogsági, öt lovassági és öt tüzérségi alezredes lépett elő ezredessé.

A magyar testőrségnél Szabó Elek kapitány őrnaggyá, Almássy Pál és csabai Horváth János főhadnagyk kapitányokká lettek.

A rendeleti lap közli továbbá Nagy Győző vezérőrnagy, debreceni honvédállomásparancsnoknak egészségi okból való fölmentését. Utódjául a király Marenzi Ferenc grófot, a 26. gyalogezred parancsnokát nevezte ki, akit egyuttal áthelyeztek a honvédség tényleges állományába.

Auersperg Károly herceg altábornagyot, a zágrábi 13. hadtest parancsnokát a király kinevezte a 8. ulánuszred tulajdonosává.

Barabás asszony-kortesei.

(A nyári Pest. — Primadonnák a vurstliban. — Barabás és a feministák. — Még egy menyasszony-nagymama. — A Csudnay-regény.)

Budapest, április 28.

Az alanyi költők a tavaszról írnak poémákat, pedig már a pesti ember a nyárba gázol. A kávéházak elé kitétték a kerteket. Itt vannak Krecsányiéék, megnyitott a cirkusz és Óz-Budavár fatornyán is csikorgozni kezd maholnap az ércakás. Hogy itt a nyár, annak örül minden benszült pesti. És anyár teszi talán, hogy a primadonnák nem vetik meg immár az oieső reklámot. Az isteni Zsazsa tíz fillérért mutogatja magát, Kornai Berta a Kis Színházban szórakozik, Komlóssy Emma a budai színpadon mutatja be pompás toálettjeit és Medgyaszai Mimi, a jövő zenéje, a vurstliban tanulja a Madár Matyi főszerepét: egy kis pesti grizettet.

A vurstli! A legharmonikusabb összevisszaság, zürzavaros káosz, amely azért kedves mindenkinek, mert benne lüktet ez a rut és méis gyönyörű város, a uomokra épített Budapest, alakjaival, kávéházaival, színházaival, hivatalos, félhivatalos és önjelöltjeivel. A vurstli lelke a Kis Színház, amely immár legjövendőmezőbb efajta vállalat. Sziklai Kornél két éve szakaszjeggyel, földalatti villamoson ment ki a Kis Színház megnyitására, ma elegáns kuesir-kocsiján robog be az Andrássy úton, ha azota autóbilit nem vett. A Kis Színház népszerűsége Zsazsa mopszilljának, az isteni Buberlinek népszerűségével vetekedik. A Kis Színház környékén már föllemetesen vidám élet honol. A „kinik” — kinematográfok — kiköltöztek, megindultak a „léghintők”, az amerikai villámvasut a ringispilek, cirkuszok; megnyitottak a gyorsfényképezők bódéi, a ritkaság-muzeumok, kisubickolt csibészek és jászok tanyái. Molnár Ferenc darabja, melynek a beavatottak óriási sikert jósolnak, a vurstlit is bemutatja. A Király Színház apraja-nagyja, kis és nagy csillagjai óriási udvarukkal most a vurstli csodáit bámulják. Medgyaszai Mimi, aki Madár Matyi szeretőjének, egy ligeti virágáros leánynak, — akiből primadonna lesz, — szerepét játsza mindent megtapasztal. Kis kacsójával nagyokat pufant a pofozó emberekön. Sok gavallér nézi irigyen a pofozó bábut, akinek üvegszemel bután merednek, szemtelenül néznek... egyik-másik odakínálja az arcát, mert a vidám, szép, zseniális Mimi pofocskáit is fölérnek sok csókkal.

Ilyen most a vurstli képe... Ide ki nem ér a választási küzdelem zaja. Pedig megindult teljes erővel a fővárosban is az alkotmányos küzdelem. A VII. és VIII. kerületben a leghevesebb az agitáció a pártok elkezeredetten har-

colnak. És ime bevonultak a nők is a kortestanyákra!

Barabás Béla mellett a *Feministák Egyesülete*, sok száz szép fiatal leány járja be a kerületet és ha a „bálványdöntő” zászlója győzelmesen kerül ki a választásból, nagyrészen lelkes, szép, ellenállhatatlan kortesnőnek köszönheti.

Közben pedig nagy nyári szenzáció készül. A Prielle Kornélia szerepét óhatja játszani a Nemzeti Színház egyik agg művésznője, akit az utóbbi időben keveset láttunk színpadon. A „Nagymama” dicsőségére vágyódik valaki... Szegény jó Kornélia! Ha meghallaná a legújabb „menyasszony-nagymama”, mit susognak langyos nyári éjszakákon a szoboszlói temető fűfái: — be el menne a kedve a késői házasságtól.

Pedig előre veti már árnyékát az új nagy szenzáció... Ha kipattan, ne minket okoljanak érte és ne nagyon ámuljanak. Nyár van, — gondolat és szerelemkeltő nyár — ilyenkor születnek a nagy szerelmek, a nagy sikkasztások... a nagy tragédiák.

A kis Csudnay is megszabadult végre, dalmasan került ki a meghurcoltatásokból, nyomorúságból. Egy-két hónap múlva utoljára írnak majd róla a lapok. Röviden hírül adják: Csudnay Emil örök hűséget esküdött Dóry Margitnak. Ez lesz az egyetlen szerelmi szenzáció, amelyet nem a bolondos tavasz, sem a bűnös gondolatok keltő nyár bocsájt szárnyra... Erről már télen is csiripeltek a verébek.

Varróleányok bálj afférje.

(Bál után a törvényszék előtt.)

— Az Arad Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

Három csinos makói varrónő becsületsértés vétsége miatt állott a szegedi büntető törvényszék felelősségi tanácsa előtt, *Esperst* Ilona, *Orosz* Jánosné és *Kovács* Julianna makói varrónők azért kerültek a büntető bíróság elé, mert egy bálon érzékenyen megsértettek egy makói hölgyet.

Néhány hónappal ezelőtt történt a szenzációs bál esemény. A makói varrónők ugyanis elhatározták, hogy nagyszabású bálát fognak rendezni. A főintézők sorába választották *Eperst* Ilonát, *Orosz* Jánosné és *Kovács* Juliannát. Ez a három nő előre is bejelentette az előkészítő üléseken:

— Ennek a bálnak szigorúan zártkörűnek kell lenni!

— Nem türünk meg senkit, akinek nincs meghívója!

— Csak az előkelő és a tisztességes elemet türjük meg a mulatságon!

Ugy is tettek. Finom papíron nyomatták a meghívót és a szélére odatették a figyelmeztetést: „Ezen meghívó nélkül tilos a bálba lépni.”

És mégis mi történt? Az történt, hogy *Laubheimer* Róza csinos nőcske mégis belépett a bálba, habár nem is kapott finom merített papírra nyomott meghívót. És gondolják csak, gardémán nélkül jelent meg. Persze nagy volt a fölháborodás a hölgyek táborában. Egy illatos mama kijelentette, hogy életének ez a legborzesebb estéje, amikor az ő jól nevelt leányának „egy ilyen zavaros multu leánynyal kell egy teremben táncolni.” A leányok körében meg pláne viharzott az indulat. *Esperst* Ilona és még két rendező társa gyakorta így kiáltoztak föl:

— Mit keres itt ez a rossz hírű leány.

— Ki hívta ezt ide?

— Ki kellene ezt vezetetni.

Azonban nem került sor a Róza leányzó kivezetésére. A leány ugyanis teljesen magára maradt a bálban. Minderki elhúzódott tőle és ő szegény clyan izoláltan ült a helyén, mint most *Bánffy* Dezső báró a politikusok között. Csupán egy-egy csinos ifju kacsintgatott feléje, ámde nem merie táncba hívni, mert félt a leányos mamák megvetésétől. Végére is a szegény Róza kisasszony megunt a kínos izoláltságot és fölkerekedett, azután elment. Még meg is éljeneztek, amikor busan kivonult a táncteremből.

Eunek a bál incidensnek azonban folytatása lett. A kinézett *Laubheimer* Róza becsületsértési pört indított a három főrendező, *Esperst* Ilona, *Orosz* Jánosné és *Kovács* Julia ellen, mert azt mondták róla, hogy „rosszhírű nő.” A makói járásbíró nagy vétséget látott Róza kisasszony kinézésében és a három főrendezőt egyenkint 100 koronára büntette. A vádlottak főlegbezték a szegedi törvényszékhez, amely most foglalkozott a pörrel. A tárgyaláson a nők megjelentek és örömmel hallották a törvényszék ítéletét. A törvényszék ugyanis a 100 korona helyett öt koronára büntette a vádlottakat. Az enyhe ítéletnek az az indokolása, hogy a rendezőknek kötelességük volt azzal ellenállást foglalni, aki meghívó és kísérő nélkül jelenik meg a bálon.

A nők választó joga.

A következő levelet kaptuk:

Drága, aranyos szerkesztő ur!

„Mint a szív az első szerelemnek titkát” — mondja nagy költőnk, a kinek neve hamarosan nem jut az eszembe, — úgy fogadtuk mi azt a hirt, hogy *Barabás* Béla, a legaranyosabb ember a nők választó joga mellett van. Virrad, virrad a mi hajnalunk, s nemsokára megszűnik az igazsága annak a népköltőnek, a ki (l. Gyulai Pál: Népköltési gyűjtemény) azt mondta: „szoknya nem szavall.”

A nők választó jogának hatalmas érvényesülését látjuk abban, hogy *Fedák* Sári, a haza gyűszű- királynője, már választott kerületi a bátyja részére. (Mondja, szerkesztő ur édes, igazán a bátyja, vagy csak a — fivére? Eljen a Zsazsa, zsazsáljon a zsazsák legzsazsább zsazsájáig! (Ez a zsazsa-nyelven annyit jelent: éljen az idők legvégső határáig.)

Azonban a nagy reform részletei felől bizonytalanok vagyunk. Mondja, drága szerkesztő (ugye, nem veszi rossz néven, hogy így becézzük) ha a reform meglesz, akkor a táncban nem minket kérnek föl, hanem mi választunk magunknak táncost? (Talán mondani se kell, hogy az első ember, a kit a szupé-csárdásra föl fogok kérni, az édes *Barabás* lesz, ha

csak egészen fönn nem marad a csunya pesti között.) S ha a nők választói joga meglesz, nem mi várjuk a kéréket, hanem mi választunk magunknak olyan férjet, a minőt akarunk. (Mennyivel boldogabbak lesznek akkor a házasságok!) És akkor ugyebár, minket illet meg nemcsak a választói, hanem az esernyő-felajánlási jog is, esős időben?

Ha így lesz, ez lesz az az idő, a melyről kedves költőnk, *Avarffy* Géza zengi: „hogyan jöni fog, mert jöni kell!”

Édes válaszukat epedve várja buzgó olvasójuk:

Kuvini kis selypes.

Májusi ájtatosságok.

(A minoriták templomában.)

— Az Arad Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

A minoriták templomában kedden megkezdődnek a májusi ájtatosságok. Virággal pompázó májust, az esztendő legpoetikusabb hónapját, a boldogságos szüzanya: *Mária* kultuszának szentelte a katolikus egyház. Elsősorban természetesen a nők hódolnak ennek a poetikus kultusznak és a május havában tartani szokott délutáni ájtatosságokat *Mária* dalok énekésével emelik.

A minoriták templomában évek óta nagy buzgalommal rendezik ezeket az ájtatosságokat *Fehér* Aifred hittanár, több zenekedvelő támogatásával. Az idei ájtatosságok sorrendjét a következő program foglalja magában:

A májusi ájtatosságok alkalmával előadandó énekekre vonatkozó beosztást az alábbiakban van szerencsém a közreműködők szíves tudomására adni:

1. Kedd. Az ájtatosság kezdetén: Templomi énekkar. Antifona előtt: *Weichart* Auróra. Szonokliat tart: *Fehér* Aifred. 2. Szerda. Ozv. *Kosztolányi* Imréné, özv. *Lux* Ubaldné. — *Pap* Leontin. 3. Csütörtök. *Basch* Stefánia, *Gyöngyössy* Böske. — *Brunhuber* Mariska. — *Novák* Adorján. 4. Péntek. A *Hassinger*-utcai leányiskola róm. kat. növendékei. *Szabó* Juliska. 5. Szombat. Műkedvelők női énekkara. *Sztojka* Anna. — *Kiss* Gyula. 6. Vas nap. *Brunhuber* Mariska, *Ortutay* Margit, *Pap* Leontin. *Weichart* Auróra. 7. Hétfő. Dr. *Somogyi*-féle felsőbb leányiskola róm. kat. növendékei. — *Hagerer* Jolán. 8. Kedd. A tanítóképző intézet férfikara. — *Ozv.* *Ortutay* Gyuláné. — *Varga* Ernő. 9. Szerda. A polgári leányiskola róm. kat. növ. — *Ozv.* *Kosztolányi* Imréné. 10. Csütörtök. *Ozv.* *Kosztolányi* Imréné, özv. *Lux* Ubaldné. — *Buja* Sándor — *Csáby* Gellért. 11. Péntek. Az újtelepi fiúiskola róm. kat. növendékei. — *Limbeck* Győző. 12. Szombat. Műkedvelők női énekkara. — *Tónes* Aranka. — *Andrássy* Rezső. 13. Vasárnap. *Szalai* Aranka, *Szász* Gyuláné. — *Weichart* Auróra. 14. Hétfő. A szentpétertéri fiúiskola róm. kat. növendékei. — özv. *Lux* Ubaldné. 15. Kedd. A tanítóképző intézet férfikara. — *Ozv.* *Ortutay* Gyuláné. — *Horváth* Cyrill. 16. Szerda. A *Hassinger* utcai róm. kat. növendékei. — *Basch* Stefánia. 17. Csütörtök. *Farkas* Klótild, *Farkas* Vilma. — *Limbeck* Győző. — *Takács* Vida. 18. Péntek. A *Weizer* János utcai leányiskola róm. kat. növendékei. — *Gyöngyössy* Böske. 19. Szombat. *Pap* Leontin, *Sztojka* Anna. — *Weichart* Auróra. — *Kiss* Gyula. 20. Vasárnap. Templomi énekkar. — *Herczeg* Roza. 21. Hétfő. A polgári fiúiskola róm. kat. növendékei. — *Szász* Gyuláné. 22. Kedd. Műkedvelők női énekkara. — *Brunhuber* Mariska. — *Vargha* Ernő. 23. Szerda. A polgári leányiskola róm. kat. növendékei. — *Steinitzer* Jenny. 24. Csütörtök. *Brunhuber* Mariska, *Ortutay* Margit, *Pap* Leontin. — *Ortutay* Margit. — *Csáby* Gellért. 25. Péntek. Erzsébetvárosi leányiskola róm. kat. növendékei. *Ozv.* *Lux* Ubaldné. 26. Szombat. *Ozv.* *Kosztolányi* Imréné, özv. *Lux* Ubaldné. — *Buja* Sándor. — *Horváth* Cyrill. 27. Vasárnap. Műkedvelők női énekkara. — *Weichart* Auróra. 28. Hétfő. Erzsébet-utcai leányiskola róm. kat. növendékei. — *Szalai* Aranka. 29. A tanítóképző intézet férfikara. — *Pap* Leontin. — *Andrássy*

zsó. 30. Szerda. Kossuth-utcai fiúiskola román. növendékei. — Sztójka Anna. 31. Csütörtök. Templomi énekkar. — Steinitzer Jenny. — Fehér Alfréd.

Műkedvelők női énekkara: Boros Anna, Boros Margit, Brunhuber Mariska, Csátary Erzs, Darvas Izabella, Eboczky Gabriella, Özv. Gross Károlyné, Gyöngyössi Böske, Gyurkovits Marianna, Keresztény Ilona, Németh Rózsi, Pap Leontin, Pálffy Ilona, Rihmer Sarolta, Sarlot Teréz, Schleifer Antalné, Szathmáry Sata, Szentiványi Stefánia, Sztójka Anna, Tónessz Aranka, Török Aranka, Török Vima.

Templomi énekkar: Basch Stefánia, Boderlicza Uros, Federspiel Ferenc, Gyöngyössi Böske, Herczeg Róza, Özv. Kosztolányi Imréné, Limbeck Győző, Özv. Lux Ubaldné, Neidenbach Cecília, Rákosi Floris, Sarlot Lajos, Schleifer Antal, Szarka László, Szász Gyuláné, Szép Fábán, Várnai Lajosné, Vespada József, Weber Antal, Weber Ágoston, Weber József, Zima Artur.

Az egyes karénekek vezetői: Erzsébet utcai leányiskola: Schweffer Ilona. Erzsébetvárosi leányiskola: Szarka László. Hüssinger utcai leányiskola: Brunhuber Mariska. Kossuth-utcai fiúiskola: Csáby Gellért. Műkedvelők női énekkara: Weichert Auróra. Polgári leányiskola: Farkas Vima. Polgári fiúiskola: Ferch Odón. Dr. Somogyi-féle felsőbb leányiskola: Zoltay Mátyás. Szentpéter-téri fiúiskola: Schleifer Antal. Tanítóképző intézet férfikara: Zoltay Mátyás. Templomi énekkar: Sperber Frigyes. Újlelepi fiúiskola: Korom József. Weitzer János utcai leányiskola: Gyurkovits Marianna.

A magánsejtelek és karénekek orgonán kísérik: Bokor Alajos kedden, pénteken. Müttermüller József csütörtökön, vasárnap. Regenhoid János hétfőn, szardán, szombaton.

Az ajtatósság pont 6 órakor kezdődik.

Milliomosból — kabáttolvaj.

(Egy viharos karrier története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

Egy nemrégiben még dúsgazdag, de időközben teljesen elzüllött embert tartóztatott ma le a fővárosi rendőrség. A Pannónia-kávéházban érték tetten, abban a pillanatban, amikor a fogasról egy idegen felöltött akasztott le és el akart illanni. A pincérek a vendégek segítségével lefoglák a kézzel-lábbal védekező tolvajt és átadták a Kerepesi-ut és a Károly-körut sarkán sétáló rendőrnek, aki heves küzdelem után bekísérte a főkapitányságra. Itt kiderült, hogy a kabáttolvajt Verzár Györgynek hívják és gyermekgyógyászati szülészeti 49 éves úgynök. Kiderült, hogy Verzár az utóbbi időben egészen a kabáttolvajra adta magát és néhány hónapon belül a nagyobb fővárosi kávéházakban és vendéglőkben előfordult kabáttolvajok mindegyikének ő a tettese. A züllött embert a rendőrség átadta a bíróságnak.

Verzár György, aki előkelő erdélyi családból származik, viharos multu ember. Valamikor milliók ura volt, de a kártya-szenvedély annyira elvakította, hogy rövid időn belül nyakára hágtott apai örökségének és mikor utolsó fillérét is elvesztette, család uton tengette tovább életét.

Verzár atyja, aki pár évvel ezelőtt halt meg, nagy szerepet vevő, előkelő tagja volt az erdélyi társadalomnak. A milliókat érő Borsseék-fürdő az ő tulajdona volt és a fürdő révén évenként tetemes összeggel szaporította óriási vagyonát. Amikor Verzár meghalt, az egyedüli örökös a fürdőt és egy Gyergyószentmiklós közelében levő 2000 holdas birtokot. A fiatal ember könnyelmű természetű volt, a fürdőt és a birtokot poton áron eladta és a fővárosba utazott, ahol tékozló életmódra adta magát. Ismert alakja lett az előkelő éjjeli mulatóhelyeknek és két kézzel szórta az ezreket. A könnyelmű embernek természetesen szép számmal akadtak barátai és barátnői, akik nagyban elősegítették romlását. Megismertették vele a turf rejtelmait ahol sikeresen nyakára hágtott pár százezer koronának.

A löversenyen ismerkedett meg egy szélhámossal, akinek hírhedt — időközben leleplezett — kártyabalangja volt. Ez bevezette a dúsgazdag embert a kártyajáték titkaiba és vagyona nagy részét a kártyán vesztette el.

Ekkor megszöktette egy barátjának a feleségét, külföldre utaztak és vagyona roncsait ott verte el. Az asszony elhagyta, ő pedig fokról-fokra züllött. A Majna melletti Frankfurtban család miatt elítélték. Csak néhány héttel ezelőtt szabadult ki a steini fegyházból.

Most kabáttolvaj miatt ismét a börtönbe került. Szomorú vége a milliomos ur karrierjének.

A toalették ellensége.

(A ruhamerénylet elítéltek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

Tegnap ítélték a nagyváradai járásbírósa a szerencsétlen maniakus Nagy Dezső felett, aki heteken keresztül pusztította a korzón a nagyváradai urhölgyek elegáns toalettéit.

Nagy Dezső teljes apathiába merült az ügyesség fogházában. Közönyösen nézett maga elé, mintha semmi sem érdekelné. Azt hajlogatta folyton, hogy ő már lelkében Istene előtt megtisztult, a földi igazságszolgáltatással keveset törődik.

Máthé György járásbíró elé két szuronyos őr kísérte; rendszeren a vádlottat egy szuronyos őr szokta kísérni, de Nagy Dezsővel kivételt tettek, mert az ilyen maniakus embernél nem tudni, hogy mely pillanatban szökik meg. A járásbíró kérdéseire röviden, szűkszavúan felelt. Ugyanazt vallotta, mint a rendőrségen. A szerelmese megcsalta, egész életét elkeserítette — ezért megmagyarázhatatlan gyűlölet fogta el a női nem iránt.

— Miert állt maga boszút idegen nőkön, — kérde a bíró — mikor azok magát soha nem bántották?

— Soha se akartam véteni az uri hölgyek ellen. De néha-néha egy-egy sétáló nő arcvonásaiban, mintha a saját hűtlen kedvesem képét láttam volna. Ilyenkor nem tudtam ellentállani. Valami megmagyarázhatatlan, leküzdhetetlen erő arra vitt, hogy a merényletet elkövetsem.

— Nem érzett maga néha lelki furdalást?

— De igen. A merényletek után sokat imádkoztam Istenhez, hogy megbocsásson. De az ördög hatalmából soha se tudtam szabadulni.

— Azt hiszi, hogy az ördög vitte rá a bűnre?

— Az a meggyőződése. Mert én mindig imádkoztam, szerettem volna a bűnből szabadulni, de soha se tudtam.

A kihallgatott orvosszakértő véleménye szerint Nagy Dezső ideggyenge ember, melanchóliára hajló, de semmiesetre sem elmebeteg. Véleménye szerint Nagy Dezső bűne szexuális pszichopátiából ered.

Máthé György járásbíró ezután rövid idő múlva kihirdette ítéletét, amely szerint Nagy Dezső idegen vagyon rongálásáért két hónapi fogháza ítéltetett el.

— Megnyugszik? — kérdezte tőle a járásbíró.

— Igen — felelt egykedvűen Nagy Dezső. Ez az isten rendelése. Meg akarok teljesen tisztulni bűneimtől, a fogházbüntetést nyugodtan viselem el.

Nagy Dezsőt őrei visszakisérték börtönébe, ahol állandóan orvosi megfigyelés alatt lesz. És ha mutatkoznának rajta az elmebetegség jelei, be fogják szállítani a elmekórházba.

Az aradi színház tűzveszélyben.

Összeégett aljárásbíró.

Elhárított katasztrófa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

Ma este nagy veszedelemben forgott sok száz aradi ember élete. Zugott a taps a színház zsufolásig megtöltött nézőterén, a közönség ünnepelte a szerelmes Gábor diákot, szívből kacagott Mújkó cigány mókáinak, a közvetlen szomszédságból pedig a legfélelmetesebb veszedelem: a tűzvész fenyegetett irtózatossal száz meg száz életet. A nézőtér parfümillatába bár alig érezhetően, orrosavaró füstszag vegyült. A közönség közül többen érezték a kellemetlen büzt, amely szerencsére oly enyhe volt, hogy nem ejtette gondolkozóba az embereket.

Pedig a katasztrófa kitörése hajszálon mulott. A „Vészkijáró“ felirással ellátott vasajtók mögött sűrű füst tödült ki a színház bérházában levő egyik lakásnak ajtaján. Az egyik lakó, akit Aradon széles körben ismernek, vigyázatlanságból tüzet támasztott, amelynek ő maga is csaknem áldozatul esett. A nagyobb veszedelemnek azonban még idejekorán elejét vették, de a lakó félig összeéggve, súlyos sérülésekkel került ki a bajból.

A kihatásaiban beláthatatlan katasztrófával fenyegető tűzvészről az alábbi tudósításban számolunk be:

(A tűz kitörése.)

A ma este bemutató előadásban színrekerült Gül Baba második felvonását játszották a színészek, amikor az egyik bejáratnál őrtálló tűzoltó egy jegyszedő halk figyelmeztetésére gyorsan eltávozott. A tűzoltó gyors távozása figyelmessé tette az Aradi Közlöny egyik munkatársát, aki nyomon követte a folyósón gyorsan tovasiető tűzoltót.

Akkorra már értesítették Tisch Mór dr. színházi orvost is, aki a jegyszedő utmutatása szerint a tűzoltó után az egyik emeleti vészkijárón keresztül a bérház félmeletének a folyósójára ment ki. A kinyitott vasajton valami különös anyag égésétől eredő, fojtó szagú füst áramlott be a színház folyósójára. Az udvart teljesen megtöltötte a sűrű füst, amely körülmény az első pillanatban rendkívül vészesnek tüntette föl a helyzetet.

A tűz Gruber Ede 48-as honvéd lakásában keletkezett. Az öreg házaspárral lakik fiuk: Gruber Géza dr. nyugalmazott aljárásbíró is, akit Aradon széles körben ismernek. Szüleinek, akik már teljesen elaggottak, valamikor divatáru-üzletük volt Aradon. De néhány évvel ezelőtt visszavonultak a kereskedéstől s azóta a színház bérházának egyik udvari lakásában laknak. Gruberné mindamellett tovább folytatja a divatáru-cikkek készítését, a férje azonban teljesen munkaképtelen.

Körülbelül ezelőtt egy esztendővel történt, hogy Gruber Géza dr., aki az egyik hunyadmegyei járásbírósnál aljárásbírói minőségben működött, nyugalomba vonult. Azóta itt lakik Aradon szüleiével, hogy istápolja az aggodat.

Ma este, vacsora után a benyíló mellett lévő szobájába vonult vissza és úgy amint volt, ruhástól ledőlt a pamlagra. Feje alá tollpárnát tett, előtte az éjjeli szekrényen égett a lámpa. Ujságot olvasott, miközben — szenvedélyes dohányos lévén — egyik cigarettáról a másikra gyújtott. Ebben a helyzetben nyomta el az álom s hogy, hogy nem: *tűzet fogott a párna*, amely pár pillanat alatt lángba borult. Már a ruhája is meggyuladt, de az irtózatossá veszedelemben forgó albiró még erre sem ébredt fel.

(Alvó ember a lángok között.)

Az égő toll füstje azonban behatolt a szomszéd szobában alvó szülőkhöz is. Legelőször Gruberné lett figyelmes. Azonnal fölkelte ágyából és gyertyát gyújtott, hogy megvizsgálja, mi okozza a kellemetlen büzt? Átment a szomszéd szobába fiához, akit akkor már körülnyaldostak a lángnyelvek. Az öreg asszony halálra rémülten kiáltott segítségért s aztán az ijedtségtől kimerülten, félig alélt állapotban egy székre rogyott.

A kétségbeesett segélykiáltásra ébredt fel Gruber Géza dr. Látva a szörnyű veszedelmet: ijedten ugrott föl a diványról, az égő párnát pedig hirtelen felkapta és kilökte a konyha kövezetére, ahol sikerült eloltania.

Azután vette észre, hogy *mindkét cipője és nadrágjának alsó szára is ég* s csak akkor gondolt a maga megmentésére, amelyben már az időközben megjelent házbeliék is segítségére voltak.

Ezektől szerzett tudomást a dologról a színházi jegyszedő, aki azután értesítette Tisch Mór dr.-t és az egyik tűzoltót.

(A tűz áldozata.)

Az utóbbiakkal együtt munkatársunk is megjelent a helyszínen, ahol akkorra már a tüzet lokalizálták. A tűzoltó csupán a szükséges óvintézkedéseket tette meg.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy Gruber Géza dr. *arcán, fején, a jobb kezén s mindkét lábán súlyos égési sérüléseket szenvedett.*

Tisch Mór dr. azonnal ápolás alá vette a sérültet, akit az ijedtség teljesen szótlauná tett. Az öregek pedig annyira megrémültek, hogy mitsem tudtak a körülöttnök történetéről. Az öreg Gruber halálsápadtan feküdt ágyában; az ijedtség annyira megbénította, hogy hozzá sem tudott fogni az öltözködéshez.

Időközben értenítették a tűzről Vidéky Gusztávot, a színházi ügyeletes rendőrtisztet is. Vidéky nyomban megejtette a vizsgálatot, de a veszedelemből megmenekültek közül senkit sem tudott kihallgatni a részletek felől. Hogy a tűz milyen körülmények között keletkezett, pontosan nem tudta megállapítani. Vagy az égő cigarettától gyulladt meg a párna, vagy — ami még valószínűbb — Gruber dr. leütötte a petróleumlámpát s ez lenne a veszedelem tulajdonképeni oka. Emellett bizonyít az a körülmény is, hogy a lámpa összetörve hevert a divány előtt.

(Óvintézkedések a színházban.)

A jegyszedő hamar értesítette a tűzről Szendrey Mihály szinigazgatót is, aki azonnal becsukatta a felemeltre nyíló vasajtót, hogy a közönségtől elszigetelje a veszedelemnek még az árnyékát is. Egyben intézkedett, hogy a már különben is

eloltott tűzről a nézőtérén senki se szerezzen tudomást.

Igy is csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a dolog titokban maradt. Csak egy szó kellett volna és — amint azt a példák mutatják — borzalmas pánik keletkezhetett volna a zsúfolt nézőtérén, amelynek, ki tudja, hányan eshetek volna áldozatul. Félezer embernél több szorongott az amugy is szűk színházban s így el lehet képzelni, hogy mi csoda gyilkos tolongás keletkezett volna arra a vészkiáltásra, hogy: *Tűz van!*

Szerencsére ennek elég óvatosan és ügyesen elejét vették.

A Törzsasztalok mellől.

Nagy Kálmán.

Az asztaltársaságokról szóló ciklusban mintha szántszándékkal kerültük volna a hivatalos asztaltársaságokat. Azokat, amelyek naponta a szokás kedvéért, hetenként pedig egyszer a hazafiság és jótékonyág egyesült jegyében gyűlnek össze valamelyik vendéglőben, vagy kávéház külön termében. A mellőzés, — ha ugyan ennek vették, — nem volt szándékos, de annyi kétségtelen, hogy az asztaltársaságok fénykora mintha a végét járná. A tölem jobbkézre ülő segédszerkesztő is kellemes meglepetéssel tapasztalja, hogy szombatoként csak tíz-tizenöt asztaltársaság hirdeti heti értekezleteit, holott a múltban harminc-negyven kommuniké köszöntött be ilyenkor. Nem is tudjuk, hogy a magyarvárosi asztaltársaságban tart-e még fölköszöntőket Huzó István, az egy kalap alá rejtett lelkesedésről és az egy koszoruba kötött honhaza polgár-erényekről? Folyik-e még nemes versengés az egyes asztaltársaságok között, hogy melyik vendéglő meg több öreg honvédet valamelyik nemzeti ünnepen? (Száz és tíz évig éljenek még a derék öreg harcosok, mert mi lesz ezekkel az asztaltársaságokkal, ha egy se lesz már életben közülük?) A világ már arról is alig vesz tudomást, hogy a Vidulovits Izidor asztaltársasága hány szegény gyermeket ruház föl évente. (Ah, hány liter bornak kell addig elfogynia, míg ez a sok ruhára való összegyűlik!)

Már, mintha az asztaltársaság tisztos nevét is röstellenek. Még a régi Polgári asztaltársaság is megváltoztatta a címét Polgári Társaság-ra; a székely-asztaltársaság Székely otthon-ra. Új asztaltársaságot pedig nehezebb alapítani, mint akár egy műbörgyárat. Hát megeshetett volna azelőtt az orosz-japán háború, a nélkül, hogy Aradon Japán asztaltársaság-ot alapítsanak; s nem a megváltozott viszonyokat jelenti, hogy Aradon egyetlen kerület se alapít Tulipán-agg iparosokat segélyező asztaltársaságot?

Egyetlen egy asztaltársaságot nem viselt meg

az új áramlat, az idők szeszélye. Az évek múlása ezt nemcsak hogy avulttá nem tette, hanem bizonyos nemes patinával vonta be. S a mikor az asztaltársaságok félszességeiről, tréfára való adaitól van szó, akkor ez az egy kiemelkedik a többi közül, mint a nap, a melyet nem érhet a megszólás.

Több oka van ennek. Az első bizonyára az, hogy a címében Kossuth Lajos nevét viseli, s hogy ez az asztaltársaság kezdte meg és viszi valóra az aradi Kossuth-szobor ügyét. De az asztaltársaság fenmaradásának okai között bizonyára nem utolsó, hogy Nagy Kálmán áll az élen.

A pénz, a hatalom és a protekció imádatának korszakában ritka példa, hogy ez az egyszerű, vagyon és hatalom nélkül való ember mint jutott köztiszteletre. A régi polgárok közül való ő, s megmaradt rajta mindaz a becsülés, a mi régenté a polgár nevet illette.

Az aradi Kossuth-szobrot minden másnál szebb ereklivé teszi az, hogy a megvalósításának eszméje ilyen demokratikus körből indult ki; az összegyűjtött pénz javát egyszerű polgárok emberek adták össze, s az ily emberek példáján mozdult meg az egész társadalom, a míg a szobor ügye oly közel áll a megvalósuláshoz, mint ma. S az a nap, a melyen a verőfény Aradon először csókolhatja Kossuth Lajos ércbe öntött alakját: Nagy Kálmánnak s a vele egy sorban élő embereknek lesz az ünnepe.

De nemcsak ebben a nagy dologban jeleskedik. Arról már kevesebben tudnak, hogy a ligetnek hány fája köszöni neki a születését. Mint a liget főntartójának, a lövész-egyesületnek lövész-mestere apai gonddal intézi a csemeték ültetésének dolgát. Az ujligetet is ő kezdte befásíttatni. Tervezett ott több szépet, s csináltatott is egy tévesztő-kertet; de a szép iránt érzékkel nem bíró suhancok tönkre tették ezeket az ültetvényeket. Az Andrássy-térnek szép fasora is az ő tervei után készült; csak az keseríti, hogy az ő terveivel ellentétben az idétlen gömb-akácokat protezsálja a város hatósága.

A mióta pedig a vámot ő kezeli, kétszer-háromszor akkora jövedelme van ebben a városnak. A hajnal első szürkülete már a vámházaknál találja, a hol pedánsul ügyel a város érdekére.

S mindezért abban látja jutalmát, ha hétfő esténként, Kossuth Lajos poharával (a melyiket Barabás Béla hozott Turinból) s az asztaltársaság valamelyik új tagját beszéddel fölavatja. Az idegennek szürke aktus ez, a „Jó pásztor“ belső helyiségében; a Lübeck tréfái meg profanizálják az ünnepi hangulatot. Pedig a középkorban a lovaggá ütés nem lehetett fenségesebb, mint a mikor Nagy Kálmán egy-egy aradi polgárt besoroz a hazafiság katonái közé!

Nővér a nővér ellen.

(Az élet sötétségéből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

Az aradi járásbírósa előtt ma délelőtt egy regényfejezetbe illő tárgyalás folyt le. Két nővér állott ellenfélként egymással szemben. Az egyik csalással vádolta a másikat s a tárgyalás folyamán olyan részletek kerültek napvilágra, amelyek érdemesség dolgában nem maradtak egy-egy novella mögött.

A panaszos Rácz Janka zenetanárnő volt, aki több aradi családnál adott zongoraórák díjából tartja fenn magát és családját. Rácz Janka azzal vádolta 16 esztendő nővérét, Saroltát, hogy az megcsalta, megkárosította őt s jogtalanul felszedte a neki járó óradíjakat. Rácz Sarolta ugyanis, aki tudta, hogy hol tanít nővére, leveleket írt ezekhez a családok-

hoz és azon a réven, hogy az atyja beteg, 5—10 koronás előlegeket kért. A levelek alá idősebb nővére nevét írta s így sikerült is néhány koronát összeszednie.

A mai tárgyaláson Rácz Sarolta könyezve adta elő mentességét Váry Albert dr. aljárásbírónak. Elmondta, hogy szülei elűzték őt hazulról, mivel ő nem tud semmit, amivel kenyeret kereshetne. Elmondta, hogy szemére vetették rutságát, amely még azt is lehetetlenné tette, hogy más pályán szerzhesse meg a mindennapit. Nem tudván már az otthoni életmódot kibírni, külön lakást vett magának, de semmi módon nem tudott megélni. A legsötétebb nyomor, az éhség fenyegető hatalma alatt szánta magát arra, hogy nővére keresményét bűnös úton megrövidítse s vagsó kétségbeesésében írta meg a szobanforgó leveleket.

A megható védekezés azonban mit sem használt a fiatal leánynak, mert nővére kijelentette, hogy ő büntetést kíván. Váry Albert bíró ezen az alapon, a tömördek enyhítő körülmény figyelembevételével két napi fogháza ítélte el a szerencsétlen teremtet, aki sirva hagyta el a tárgyalási termet.

Szerelmi dráma.

(A kik meghalnak, mert szeretnek.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 28.

Regényes háttérű és halálos végű szerelmi dráma történt tegnap a főváros szomszédságában levő Csepel-szigeten. A dráma áldozatai fővárosi jómódú polgárok gyermekei. Miért követték el az öngyilkosságot, mert szülők nem egyeztek házasságukba. A dráma egyik hőse Márth Gusztáv műszerész, akinek az apja Márth Károly vagyonos fővárosi vendéglős, a városi legott nagyvendéglős bérője és csepeli nagybirtokos. A 25 éves fiatalember beleszeretett Fuchs Gizella 17 éves divatárúsnőbe, akit feleségül akart venni.

A szerelmesek már egy éve ismerik egymást és viszonyukat semmi sem zavarta. A fiatal ember még katonakorában ismerkedett meg a leánnyal, aki szüleinél lakik a Hungária-körút 57. számú házban és bár a fiu apja kezdetben nem jó szemmel nézte a viszonyt, felesége nemrég bekövetkezett halála óta nem akarta a családi összhangot megzavarni és beleegyezett a fiatalok házasságába, arra az időre, ha a maguk kenyerén meg tudnak élni.

A leány, egy elszegényedett volt újpesti mészáros és hentesmesternek, Fuchs Mátyásnak gyermeke. Fuchsnek jól menő üzlete volt Újpesten, de szélütés érte és azóta félföldalára megbénult. Üzletén hamarosan tul kellett adni és a sertés- és marhavásáron ügynöksésködött. Gizella nevű leánya a Koronaherceg utca 7. szám alatt levő Mellitzer Julia-féle divatárkereskedésben dolgozott.

A viszonyt rossz szemmel nézte és a házasság ellen állandóan intrikált Márth Gusztáv nagybátyja, özv. Márth Gusztávné, aki így sok kellemetlenséget szerzett a szerelmeseknek. Tegnapelőtt Fuchs Gizella bejött jövendőbeli apósának vendéglőjébe, hogy jegyesét felkeresse, ott találta az öreg asszonyt, aki hevesen rátámadt a fiatal leányra és kikérgette a vendéglőből.

A leány ezt annyira szívére vette, hogy öngyilkosságra szánta el magát és a fiatalembert is rábírta, hogy váljon meg az élettől. Tegnap reggel jegyese kíséretében azzal távozott hazulról, hogy munkába megy, előbb egy kerepesi uti üzletben a leány revolvért vásárolt, aztán kimentek a Csepelszigetre.

Itt egy szőlőlugasban Márth Gusztáv előbb

a leányt, azután önmagát lőtte le. A szerelmesek levelet hagytak, amelyben elmondják tragédiájuk előzményeit és bocsánatot kérnek hozzátartozóiktól.

A szerelmi dráma vértanúit a mentők szállították a Szent-Isván-kórházba, ahol Fuchs Gizella, ma reggelre meghalt, Márth Gusztáv pedig haldoklik. Valószínűleg együtt temetik el őket, mert a fiatal ember is menthetetlen.

Sherlock Holmes Tokányéknál.

V.

Tokány Izidor elűnése.

Álláspontjának is kifejezést adott, hogy a kézcsofoknak elvi ellensége a southamptoni eset óta, amikor is egy amerikai ültetvényest úgy tettek el láb alól ellenségei, hogy egy felbőrejt hölgynek bekenték a kezét gyorsan ölé méreggel, s az ültetvényes, aki a hölgynek udvariasan kezecsofolt, pár perccel a kézcsof után megmerevedett tagokkal hevert a hölgy lábainál.

Mrss. Tokány megismertetett bennünket az asztal körül ülő családtagokkal. Először a vejét mutatta be mr. Brézele Taksonyt, akitől a százezer koronát ellopott, azután ennek nejét, szül. Tokány Lőncsike urnőt, majd a Cucuka és Bumbika misseket, végül pedig fiát mr. Tokány Armandot, aki katonaruhába volt öltözve. Mr. Tokány Izidor, a Londonba küldött távirat aláírója s nyilván a család feje, nem ült az asztalnál.

A ház urnője ezután az ő sajátosságosan keletlen jargonjával megkérte barátomat, hogy meséljen még arról az amerikai ültetvényesről és meséljen sokat a gyorsan ölé méreggel, a vörös hajuk szövetségéről, a bőrdönt tikkairól, a négyek tanácsáról, a három Napoleon-szoborról, a witechapeli rejtélyről, meg mindazokról az érdekesítő esetekről, amiket az a ragyogó tollu Dr. Watson könyvekben örökített meg.

Sherlock Holmes egy nyájas kézmozdulattal reám mutatott, mintegy jelezve, hogy az a ragyogó tollu Dr. Watson itt áll. Ez a figyelmeztetés azonban fölöslegesnek bizonyult, mert a család egyhangulag konstataulta, hogy már belépésünk alkalmával rám ismertek.

— Ah, — szólt átszellemült ábrázattal mrss. Tokány, — ezer közül is beismertem volna magába. Az a zseniális pillantás, azok a sugárt lövöldöző szemek, azok a finom vonatok az arcon, csak egy Dr. Watsoné lehetnek.

Egyben pedig székel kinált meg s arra kéri, hogy üljen oda melléje. Mrss. Tokány ezután nagy bőbeszédűséggel elmondta, hogy milyen türelmetlenül várt bennünket s hogy már értesült a bulldog-képű ember és s titokzatos fogor történetéről, s örömeinek adott kifejezést, hogy Aradra érkezésünk első estéjén már ilyen érdekes kalandban volt részünk. Hangulata ezután kissé komorrrá változott. Előadta, hogy a férje, mr. Tokány Izidor négy nappal ezelőtt elutazott Budapestre azzal, hogy Darányi megkínálta őt a földművelésügyi államtitkárság-

gal s azóta nem csak hogy nem tért vissza, de még életjelt sem adott magáról. Tegnap telegrafálak abba a szállodába, ahol mr. Tokány meg szokott szállni Budapest-en, s azt a választ kapták, hogy már hetek óta nem volt ott. Aztán kérdezősködtek telefonon a földművelésügyi minisztériumban, ahol azonban híre sem hallották Tokány Izidornak.

— Uraim, — szólt könnybe lábadt szemekkel mrss. Tokány, — én egészen kívül vagyok magamon. Az Izidornál a zsebemben volt sok pénz. A mai világra mondjam, — talán megölték és agyonrabolták őt.

És a szerencsétlen asszony e szavak után görcsös zokogásra fakadt, miközben leborult az én vállaimra és két karját körülfonta a nyakamon.

— Ne keressék most a pénzt a Brézele Taksonytól — folytatta, — hanem csak keressék a Tokány Izidort. Keressék úgy, ahogyan keresték a miss Ribur sanfranciskoi nagybátyját, ahogyan keresték Moriarti professort, ahogyan keresték a laringtoni örültet és a kasteli veszett bikát. Sherlock Holmes! Dr. Watson! A nemzet halás lesz önöknek.

E szavak után újra hangosan felzokogott, miközben jobbról és balról két czuppanó csókot nyomott az arcomra. Azután fölkel a székeről, odaült az ölembe és összetett kezekkel kért bennünket, hogy mondjuk e most már, miként akarjuk felkutatni Tokány Izidort.

A család hölgytagjai könyeztek s mivel mrss. Tokány ólomsúlytal nehezedett reám, már én is könyezni akartam, mikor az ajtón kopogtatás hallatszott. Egy távirathordó lépett be, aki táviratot nyújtott át mrss. Tokánynak. Ez utóbbi izgatott türelmetlenséggel bontotta fel a sürgönyt, majd rémült arccal nyújtotta át nekem, A távirat így hangzott:

Tokány Arad

Pénz kevés meg kérünk két ezret

A szövetkezettek.

Kézről kézreadtuk a táviratot és némán, érthetetlenül néztünk egymásra.

— Elrabolták az én Izidorkámat — törte meg a csendet mrss. Tokány — elrabolták őtet. Én mindjárt tudtam ezt. A pénzt, ami nála volt, nem elégnék tartották a rablók, most kérnek még két ezret. Armandkám menj a komptóárba és mondd a Tipes Gasztonnak, hogy küldjön telegrafice még két ezret.

— Egy tapodtat se mr. Armand, vágott közbe Sherlock Holmes, ki ezalatt beható tanulmányozás alá vette a táviratot. Most már a mi dolgunk következik. Legyen nyugodt mrss. Tokány, a férjét vissza fogja kapni.

Az ölemben pihenő természetes hölgyet olyan öröme hangozta Holmes barátom e kategorikus kijelentése, hogy újra átölelt mindakét karjával és hangos örömkriálások között azt sugta fülembe, hogy estére, amikor már mindenki alszik a házban, jöjjen be hozzá az ablakon.

— A legközelebbi vonattal indulunk, Watson — szólt mr. Holmes azzal a határozottsággal, mely az ő karakterét jellemezni szokta.

— Nem indulhatnánk előbb? — kérdeztem én aggodalmas arccal.

— Nem indulhatnánk holnap? — kérdezte szerelmes szemhunyorítások között mrss. Tokány.

Sherlock Holmes barátom azonban máris fölállt, mely kedvező alkalmat felhasználva, én is leráztam magamról a ház urnőjét s rohamlépésekben hátráltam a négy ablakos ebédlő ajtajáig, s a biztos távoból egy udvarias istenhozzádot intettem a ház barátságos urnőjének...

Délután öt óra 20 perc volt, mikor megérkeztünk a *facseté* állomásra. A kis vidéki város indóháza előtt nem volt se omnibusz, se bérkocsi s így gyalog mentünk be a girbe görbe utcákon át a városba. A házak piszkosok és meszeletlenek voltak, de a zsúfödelű padlások nyílásából öles, cifra zászlók lógtak ki, melyeknek mindegyikére rá volt írva valami.

— Itt bizonyára nemzeti ünnep van, szóltam kíváncsiaskodó hangon Sherlock Holmeshoz. Barátom azonban feleletre sem méltatta érdeklődésemet, hanem gyorsított léptekkel vitt magával a város főtere felé.

A nap leáldozóban volt, a mezőről hangos nyirítás, bégetés és rőfögés közben tértek hazafelé a csikók, juhok és malacok; por és bűz töltötte be az egész levegőt. En a legangolosabb hidegvérrel köhögtem és prüszköltem, amikor Holmes barátom hirtelen megragadta a karomat és egy pont felé mutatott.

- Ott van ő.
- Kicsoda?
- Mr. Tokány.

Sherlock Holmes éles szeme valóban előbb megpillantotta, mint az enyém, hogy néhány lépésnyire tőlünk, a fölvert perfelhő mögött, valami emberi alak áll egy hordó tetején és szónokol annak az előtte álló két embernek, aki minduntalan hangos ordítózásba tör ki.

— Mr. Tokány programbeszédet mond, — szólt komor ábrázattal Sherlock Holmes.

Pár pere múlva láttuk, hogy leszáll a hordóról és beszédbe ered a két emberből álló tömeggel. Ekkor odamentünk mi is.

— No Tokány ur, szólalt meg mély bariton hangon mr. Holmes, hogy áll a kerület?

Tokány Izidor meglepett ábrázattal fordult felénk, gyűrött arcán meglátszott, hogy kevesedt aludt az utóbbi éjszakákon s hogy meg van viselve egész valójában.

— Hogy áll a kerület? ... Ismételte a kérdést, miközben mutató ujját Holmes barátomra irányította. ... A gróf Zselénszkynek legyen mondva...

Katonaság a megyei választásokon.

(Gyalogság és lovasság kirendelése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28

Aradvármeyye valamennyi kerületében a hétfői választáson oly éles és szenvedelmes küzdelem várható, aminőre még ebben a sok vihart látott vármegyében sem igen volt példa. A román nemzetiségiek mind a hét kerületben jelöltek állítottak és a meggyőzés és kapacitálás tisztos fegyverein kívül a fanatizálás eszközeihez is folyamodtak jelöltjeik támogatása érdekében. Román tanítók, lelkészek és papnövendékek napok óta éjjel-nappal bejárják a kerületeket és oly féktelenül izgatnak a magyar jelöltek ellen, hogy nemcsak a más meggyőződésű románokat, hanem még a magyarajku lakosság egy részét is megfélemlítik és a nemzetiségiek táborába hajtják.

A multkori kovaszinczi merényletre és a lakosság izgatott hangulatára való tekintettel a járási főszolgabírák sürgős előterjesztésekben megkérték Dálnoki Nagy Lajos dr. alispánt, hogy a választási szabadságnak, valamint a személy- és vagyonbiztonság megvédésére a választás napjára rendeljen ki karhatalmat, mert a csendőrsők csekély létszámuknál fogva nem képesek a közrend megóvásáról és a szavazati jog szabad gyakorlásáról kellőképpen gondoskodni.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán a főszolgabírák előterjesztésére, sürgős megkeresést intézett a temesvári VII. hadtestparancsnoksághoz a megfelelő katonai karhatalom kirendelése iránt. Schwitzer Lajos

lovag tábornagyszernagy intézkedésére az aradi 33. gyalogezred, az aradi 12. huszárezred és a temesvári 29. gyalogezred nagyobb számú csapatokat küldenek ki az arad-megyei választói székhelyekre, hogy a rend föntartását biztosítsák.

A vármegye egész területén tapasztalt izgatott hangulat tényleg szükségessé teszi a katonaság kirendelését, de érthetetlen Simay István aradi választási elnöknek az a megkeresése, melylyel az aradi választáshoz is csapatok kiküldését kérte. Aradváros intelligens választóközönsége, mely ma szinte egyértelműleg Barabás Béla dr. mellé sorakozik, tisztában van azzal, hogy miként kell viselkednie a szavazati jog gyakorlásánál, a szenvedelmek kitörésétől sem kell tartani és ezért igazán semmi szükség sincsen a karhatalomnak az aradi választáson való kivonultatására.

A katonai csapatok a választókerületekben a következőképp oszlanak meg:

Aradon Simay István választási elnök kérelmére április 30-ára a házi ezred két századát és az aradi honvédhuszár-osztálynak egy teljes századát rendelték ki a városi rendőrség támogatására a közrend föntartásában.

Borosjenőre kivonul Vojku János százados parancsnoksága alatt a 33. gyalogezred egy százada, Toms Pál százados vezénylete alatt a 12. huszárezred fél-százada Györösy-Csepreghy Jenő főhadnaggyal és Popovics Emil hadnaggyal, továbbá a temesvári 29. gyalogezred fél zászlóalja.

Világoson az aradi 33. gyalogezrednek jelenleg Kovaszincen tartózkodó százada tartja fenn a rendet Hauslich Dávid százados parancsnoksága alatt.

Pécskára a háziezrednek Csobán Mihály százados vezénylete alatt álló százada és az Edvárd-huszároknak Gregurich Antal kapitány parancsnoksága alatt álló fél-százada indul Kenese Valdemár hadnaggyal.

Ujszentannára Kesztler Gyula százados és

Jószáshelyre Novotny Ede százados parancsnoksága alatt a házi ezrednek egy százada megy.

Kisjenőre a 12. huszárezred fél-századát vezényelték Herzig Ottó százados parancsnoksága alatt Szuhonits György főhadnagy és Szabó Marcell főhadnagy szakaszparancsnokokkal.

Radnára a temesvári 29. gyalogezrednek egy százada,

Ujradra pedig Winkler Rezső százados parancsnoksága alatt a háziezred egy százada van kirendelve. Végül

Battonyára az Edvárd-huszárok utászszakaszát és iskolázás alatt levő legénységét vezényelték ki Szappanyos Pál parancsnoksága alatt Gróber Gyula főhadnaggyal.

A háziezred csapatainak főtebb részletezett kivezénylésein kívül az Eidl Viktor főhadnagy parancsnoksága alatt álló század is parancsot kapott, hogy készüljön az indulásra, de egyelőre még nem tudni, hogy melyik választókerületbe megy.

Ma már elment egy század huszár, a többi katonaság pedig holnap, vasárnap vonul a kerületekbe.

Május

Az olimpiai senyeknek foly lesz ez. Április ján folyik le a viselő-jelöltek versenyfutása: ezt sok holtverseny biztos tip s a fogadások hiánya minden vonzó erejét megfosztotta. Hanem annál érdekesebbnek kinálkozik a mezőfán való rudmászás. A fölpántlikázott és kendőkkel díszített májusfán kapják a dag jutalmukat versenyzők. A Lajos dr. Péter Antal, Priegl István dr. és Lukácsy János. A kimenetel ennek a versenynek szintén alig bizonyos, de a finis elég izgató. A jobb kondícióban meg kétségtelenül Midek Lajos dr. van, s hisz szerint ő a célra is a favori. A döntő mérkőzésen azonban még nincsenek kizáró meglepetések. Leg a pótnév. És a májusfában pedig kétféle hullat egyik sportsman Nemess Zsiga. Iaha ő is erre a versenyre a versenyei miatt eddig fiktáltak... zés

Megbicskázott aradi rendőr

(A százados tolvaj.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április

Hogy lopni nem illik, az szomorú tétele, de bizonyos, hogy az elkövetők között az egyik legnagyobbat neveletlenség mégis a rend őreit megbicskázni, mikor hivatalos magasiatán állva, éppen bekíséri a nosztvót. Eltekintve attól, hogy a rendőr leg akkor áll feladata magasiatán, amikor lami elfogott egyénnel a kóter felé megy, ilyen lehetetlennek látszó esetek is megtörténnek, amint azt az alábbiak bizonyítják.

Sztanyila Gergely ugyanis 1904. j. 20-án beruccanván Aradra, elvetődött Haus Dávid százados istállójába, ahol rögtön szurt neki egy előkelőbb lószerszám. Ennek dacára is elég szemes volt ahhoz, hogy a számot egy őrizetlen pillanatban nyakoncsí nemes egyszerűséggel és a szerszámmal tárták. Alig haladt azonban néhány perccel Boczkó-utcsában unatkozó Barilov János rendőrbé botlott bele. Ennek feltűnt, hogy toprongyos gavallér milyen elegáns holmit cipő és élénken kezdett érdeklődni annak eredetéről.

Miután a kapott válaszokkal egyáltalában volt megelégedve s mivel egyéb dolga sem igen volt, barátságosan karonfogta és megindult vele a városház irá-

A rá tavasztolt tolvaj látszólag kegyes meg-
sal követte a rend őrt, csupán magában
vanván neki mindent, ami nem jó. Így értek
az Andrásy-térre. Már feltűntek a kapitány-
g hivatalos szobáinak ablakai, mikor Sztan-
yula gondolt merészet és nagyot s szabadon
vó balkezevel benyulván a kis lajbi zsebébe,
és zsebvétlenül előhuzta a kését. A következő
pillanatban megállt, szembefordult a rendőrrel
és a kés teljes erővel annak nyakába dőlt.

Szerencsére az egyenruha kemény posztós
gallérja elvette a dőlés erejét s a kés nem
okozott halálos sebet, de azért mégis átvágta
a nyakereket. A megsebesült rendőr ennek da-
mára becipelte Sztanyilát a városházára, ahol —
nt az csupán sejtethető — néhány erőtelje-
nyakleves után lezárták a találékony tol-

Ma ítélkezett az aradi kir. törvényszék a
s és hatóság elleni erőszak büntetével vá-
Sztanyilla felett, akit mindkét büntetben
ősenek mondván ki, három hónapi fogságra
lt. A tulkönnnyű ítélet miatt a közbád képvis-
ője felebbezést jelentett be.

A politika eseményei.

Választások előtt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 28.

A nagy politika ma már teljesen szü-
netelt és az egész politikai világ figyelme
holnap kezdődő választásokra irányult,
 melyekről *Wekerle* kormányelnök már a
yő hét végén jelentést tesz a királynak.

Wekerle a királynál.

Wekerle Sándor miniszterelnök pénte-
k este utazik. Ez az út szorosan ösz-
eragg a választásokkal, amennyiben a
miniszterelnök ez alkalommal jelentést tesz
királynak a választások eredményéről.

Az új honvédelmi államtitkár.

Megirtuk, hogy *Bolgár* Ferencet honvé-
mi államtitkárrá nevezik ki. A kineve-
ről szóló királyi kézirat ma jelent meg
hivatalos lapban:

Honvédelmi magyar miniszterem előter-
ére *Inámi Bolgár* Ferenc, volt ország-
képviselőt és a képviselőház volt al-
lt honvédelmi miniszteri államtitkárrá
ezem. Kelt Bácsben, 1906. évi április
24. *Ferencz József* s. k., *Jekelfalussy* La-
jos s. k.

Az új államtitkár régi alakja közlé-
nek. Mint a hadügyi bizottság előadó-
parlamentben szaktekintélynek ismer-
el katonai kérdésekben és már a Fe-
váry-kormány honvédelmi minisztere
egyháztalazta az államtitkársággal, de *Bol-*
gár visszautasította akkor. Külön-
rtől időn belül a harmadik állam-
titkár *Szterényi* és *Günther* mellett), aki
írás szárnyán emelkedett a kormány-
g, lévén *Bolgár* Ferenc régi publi-
cista és főszerkesztője a „Budapester
Tagblatt” napilapnak.

Kossuth — Barabásért.

Kossuth Ferenc a fővárosi VII. kerület
függetlenségi és 48-as pártjához a követ-
ző levelet intézte:

Volt már alkalmam kifejezni önök
előtt elismerésemet a VII. kerület függet-
lenségi és 48-as polgárai iránt azért,
hogy a nagy kerületben kibontották és
erős kézzel lobogtatták pártunk dicső
zászlaját és hogy *Barabás* Bélának, pár-
tunk nagyérdemű alelnökének országo-
san ismert és tisztelt nevét irták a
zászlóra.

Az egész ország függetlenségi pol-
gársága figyelemmel kíséri a VII. kerület
küzdelmét és a hírneves hazafi győzel-
mét velem együtt szívből óhajtja. Mi-
dőn buzdító szavamat újból önökhöz in-
tézem, figyelmeztetem önöket arra, hogy
képtelenség az, mintha én *Szterényi* Jó-
zsef nevéhez fűzött ajánlásomat bárki
számára átszarmaztattam volna. Ezt
nem tettem és nem is teszem. Önök a VII.
kerületben a régi korhadt rendszer bu-
kásán fáradoznak és azon erős vár-
főlépítésén, amelynek hazafias őrsége
Barabással az élén, büszkesége és dísze
lesz az országnak.

Éljen *Barabás* Béla!

Éljenek a VII. kerület függetlenségi
polgárai.

Kossuth Ferenc.

Itt említjük meg, hogy *Barabás* Béla
holnap délelőtt tizenegy órakor program-
beszédet mond *Nagyváradon*, ahol ünnepé-
lyes fogadására nagy előkészületeket
tesznek.

Főispáni installációk.

Désről táviratozzák: Szolnokdoboka vár-
megye új főispánjának, *Vass* Béla grófnak hiva-
talos beiktatása tegnap ment végbe a vármegye
székházának dísztermében. A vármegye közön-
sége ellepte a pályaudvart, hogy spontán adjon
örömeinek kifejezést a főispánnal szemben táplá-
lt érzelmeknek. A pályaudvaron *Bándy* György
alispán üdvözölte, mire a főispán megköszönte
a szívélyes fogadtatást. A beiktató közgyűlésen
a főispán a követendő munkásságra nézve ki-
jelentette, hogy tőle programot ne követeljenek,
ismerik politikai múltját, közgazdasági tevé-
kenységét és az eddigi irányt fogja ezentul is
követni. Mint a gróf *Andrássy* Gyula vezetése
alatt álló alkotmánypárt tagja, a honszeretet és
igazság jegyében jön a béke olajágával kezében
és mindent el fog követni, hogy az erőtenyezők
ne egymás ellen, hanem egymással vállvetve
munkálkodjanak a vármegye és a köz javára.
Egyenlő és a haza javára irányuló tevékenysé-
get kíván mindenkitől vallás és felekezeti kü-
lönbség nélkül, mert csak úgy érvényesülhet
minden fíla a hazának, ha tehetségén felül a
megbízhatóság tűzpróbáját is kiállotta. A főis-
pán beszédét lelkes éljenzéssel és tapsal fo-
gadták. A közgyűlés *Rudnyánszky* József indít-
ványára elhatározta, hogy a kormányhoz kö-
szönő feliratot intéz ama bölcs tapintatáért,
hogy Szolnok Dobok vármegye élére olyan fér-
fiut állított, akinek kineveztetését az egész vár-
megye osztatlan örömmel fogadta. Délután a
Hungária-szálló éttermében társasbéd volt,
amelyen mintegy 200 megyebizottsági tag vett
részt.

Székesfehérvár-ról táviratozzák: Fejérvár-
megye mai rendkívüli közgyűlésén iktatta be
nagy ünnepélyességgel hivatalába *Széchenyi* Vik-
tor grófit, a vármegye új főispánját.

Rimaszombat ból táviratozzák: *Fáy* Gyula
Gömör-Kishont vármegye új főispánja tegnap
ideérkezett és átvette a főispáni hivatalt. A be-
iktatási ünnepély május 10-én lesz.

Münnich Aurél meghalt. Szélütés a pásztorórán.

(A megtagadott csók.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 28.

A fővárosban ma este futótűzként ter-
jedt el a hír, hogy a magyar közélet
egyik legérdekesebb alakját, a parlament
katonai szakértőinek vezérét: *Münnich*
Aurél igen különös és pikáns körülmé-
nyek között megütötte a szél. A hír igaz-
nak is bizonyult: *Münnich Aurél* tényleg
szélütést kapott és meghalt.

A nagy tekintélynek és általános sze-
retetnek örvendő férfiú tragikus végének
részleteiről az alábbi tudósítás számol be:

Münnich Aurél ma délután egy közgazda-
sági társulat gyűlésén elnökölt. Ennek a tisz-
nek eleget tévén, a Gyöntyuk utca 10 ik száma
házába sietett, ahol egy *Faludiné* nevű asz-
szonynál szokott kedvesével találkozni. A hölgy,
akinek régebben van viszonya *Münnich Aurél*-
lal, már várta lovagját, akivel azután bizalmas
Kettesben együtt maradt. Körülbelül egy ne-
gyedóra telt el, amikor a szobából rémületes
sikoltás hallatszott s a következő pillanatban a
bentlevő hölgy erős pongyolában rohant ki az
előszobába. A sikoltásra elősiető *Faludiné* lje-
den kérdezte tőle:

— Mi az? Mi a baja!

— *Vége van! Vége van!* — nyögött a meg-
rémült nő, aki az ijedségtől beszélni sem tu-
dott s egész testében remegve kapaszkodott a
Faludiné karjába.

A megdöbbent háziaszony benyitott a szo-
bába, ahol a földön fekvő, eszméletlenül találta
Münnich Aurél-t. Rögtön orvosért küldte a cse-
lédet a közelfekvő Rókus-kórházba s közben
ecettel és vízzel locsolta az eszméletlen em-
bert, aki azonban nem tért magához.

Ezalatt a hölgy elbeszélte, hogy *Münnich*
a csókok mámorában elmerülve, oly hevesen
csókolgatta őt, hogy ő végre is *elárasztotta* ma-
gától az elhízott, vérmes embert. Az visszaha-
nyatlott, a szívéhez kapott és a következő pil-
latban szó nélkül összeesett.

Csakhamar megérkezett a Rókus-kórházból
előhívott orvos, aki azonban már nem segíthe-
tett, mert *Münnich* akkorára már halott volt. A
gyászos esetről értesített mentők rögtön meg-
jelentek a ház előtt s a holttestet kiszállították
a törvényszéki orvostani intézet halottasházába.

Eközben tudomására hozták a történeteket
Münnich Aurél nevének is, aki zokogva sietett
a halál színhelyére. Mire azonban odaért, férje
holttestét már elvitték. A hölgy, akinek meg-
tagadott csókja a szomorú eseményt előidézte, ek-
korra már szintén eltűnt.

A haláleset különösen politikai körökben
óriási feltűnést keltett s a kaszinókban szél-
ben-hosszában erről folyt a beszélgetés, amit a
halál különös körülményei indokoltá is tesznek.

A hirtelen elhunyt politikus életrajzát így
mondja el az Országgyűlési Almanach:

Münnich Aurél született Iglón, Szepesme-
gyében 1856. május 11-én. Atyja bányagaz-
gató volt. Tanulmányait Iglón, Kassán és Bu-
dapestben végezte 1880-ban jogtudorá avatták,
1882-ben letette az ügyvédi vizsgát s nyom-
ban reá a *Pesti Híradó* Első Tákarékpénztár
ügyészévé hívta meg. 1884-ben az iglói ke-
rületben képviselővé választották s azóta őt iz-
ben képviselte ezen kerületet a szabadelvűpárt
programjával. Az 1884-iki országgyűlés meg-
nyitásakor mint korjegyző működött. A kér-
vényi bizottságnak több ízben volt előadója,
majd a véderő-bizottság tagja s előadója leti s
mint ilyen referálta a népfelkelési törvényja-
vaslatot, valamint a többi, a véderő és a hon-

védtség fejlesztését célzó tárgyat törvényjavaslatokat. 1889. óta tagja volt, a delegációnak, melynek 1893. óta jegyzője, 1894. óta pedig a hadügyi albizottság és az egyesült négyes albizottság előadója lett. 1885-ben honvédfőhadnaggyá lépett elő, miután 1883-ban mint 67. gyalogezredbeli tartalékos hadnagyt a honvédség kötelékébe helyezték át. 1890-ben honvédszázadoszá léptették elő, miután az elméleti és gyakorlati vizsgát letette. 1898-ban kineveztették honvédfőhadnaggyá, áthelyeztetvén a magyar királyi honvédség szolgálaton kívüli viszonyába. Mint a *Budapest-belvárosi Takarékpénztár* elnöke a belvárosban oly kiváló tiszteletben állt, hogy az általános választások alkalmával két ízben volt választási elnök. Ő volt kezdeményezője és egyik megalapítója az *Első katonai szolgálati szociális bizottság* elnökének, amelynek élén most is állott. Számos közgazdasági, ipari és közlekedési vállalat vezetője és a *Magyarországi Kárpát Egyesület* elnöke volt, míg több rendbeli más állásáról az összeférhetetlenségi törvény folytán leköszönt. A budapesti ág. ev. egyházban is nevezetes szerepet vitt. A közügyek terén kifejtett kiváló tevékenységeért a király a Ferenc József-rend középkeresztjével tüntette ki. Szülővárosa körül szerzett érdemei elismerésül Igó város 1892-ben díszpolgárává választotta meg, 1901. év tavaszán pedig megfestette életnagyságu arcképét a városház díszterme számára. Jegyzője volt a véderő és tagja az V. k. bíráló és a felirati bizottságnak.

Katonai lapszerkesztők afférja.

(Arad — Bécs ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

A katonai kérdések által felidézett magyar politikai válság élénken foglalkoztatta a katonai köröket is és ezek között első sorban a monarchiában megjelenő összes katonai szaklapokat. A bécsiek természetesen az ellenszenv hangján emlékeztek meg a magyar politika eseményeiről, de egyikük sem merészkedik olyan magyarázást tájékozó gyűlölettel hozzászólni a politikai helyzethez, mint a *Danzers Arme-Zeitung*. Ennek az újságnak minden sora higgadt érvelés helyett brutális és vérgisértő támadás nemcsak a volt parlamenti többség politikája, hanem az egész magyar nemzet és különösen a tisztikar magyar érzése ellen.

Az ilyen újságcikkek nagyon alkalmasak arra, hogy olvasó közönségük, a hadsereg magyar és osztrák származású tisztjei körében elhítsék a viszály magvait és megbontsák azt a jó viszonyt, amely a kétféle állampolgárságú tisztek között eddig sértetlenül fennállott. Az *Arme-Zeitung* egyik legutóbbi számában közölt cikk arra indította az Aradon megjelenő *A hadsereg* című lapot, hogy a múlt havi számában a gyűlölködő bécsi újság támadásait visszautasítsa és a politizálástól való tartózkodásra intse a hadsereg tisztjeit.

A *Danzers Arme-Zeitung*, amely annak idején *kalandoroknak* nevezte a mostani magyar kormány összes tagjait, kivéve természetesen *Jekelfalussyt*, — szörnyűségesen megharagudott a leckéztetés miatt. Különösen az fájt neki, hogy *A hadsereg* megemlítette, hogy a magyarfaló újságnak egyik pesti dandárparancsnok is munkatársa. A bécsi lap április 12-én megjelent számában tehát indulatoskodva utasította vissza a magyar katonai újság megjegyzéseit s gunyosan jelezte, hogy legközelebb „behatóan fog foglalkozni” *A hadsereg* gel. Erre az aradi lap most megjelent száma ismét reflektált, újabb oktatást adván a dühös konkurrensnek arról, hogy osztrák-magyar állam nincsen.

A *Danzers Arme-Zeitung* erre tegnapi számában egy dühös kirohanással válaszolt. Perfidliának nevezi *A hadsereg* eljárását s azt állítja, hogy a magyar katonai lap oly illoyális,

hogy valamennyi aktív tisztet el kell szüntetni benne való munkálkodástól. Azt állítja, hogy *A hadsereg* a királyi szemből is tapintatlan politikát űzött s dühből tájékozva rágalmazza ilyen és hasonló képtelenségekkel a kitűnő magyar szaklapot.

A cikk hangja s a benne foglalt kitételek arra indították *Habs Aladárt*, *A hadsereg* felelős szerkesztőjét, hogy két magasrangú katonatisztet felkérjen, miszerint nevében *provokálja* a *Danzers Arme-Zeitung* szerkesztőjét, ha ugyan ők is azt találják, hogy az említett újságcikk személyi sértést tartalmaz.

Hogy mi lesz az afférból, egyelőre még nem tudhatni, — de mind-nestire igen helyes és okos dolog, hogy a hepcáskodó osztrák újságot, amely a hadsereg körében csak a magyar faj gyűlöletét hirdeti, egyszer már alaposan kioktassa valaki a becsületeiről.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Sherlock Holmes*, vígjáték.
Este: *Gül-Baba*, operett. (Páros bérlet.)
Hétfő: *Gül-Baba*, operett. (Páratlan bérlet.)
Kedd: *Gül-Baba*, operett. (Páros bérlet.)

Gül-Baba.

— Bemutató előadás. —

Ragyogó, káprázatos volt a mai színházi est. A szezonvégre tartogatott sláger várakozáson felül ütött be. A tegnapi főpróba nyomán már ismertettük *Martos Ferenc* és *Huska Jenő* legújabb darabját, a *Gül-Babát*. A mai bemutatonál oly páratlan sikert aratott *Szendrey*, aminőt kevés színtársulat tudott még felmutatni. Igaz, hogy a darabra annyi gondot fordítottak, amennyit más vidéki színpad még áldozatok árán sem tehetne meg, de az eredményt joggal sorozhatjuk a fővárosban aratott siker mellé, még ha a darab kiállítását, a külsőségeket tekintjük is.

A siker oroszlánrészre *Sz. Rontay* Boriskát (Gábor diák) illeti meg. Neki jutott ki legtöbb rész az ünneplésből, amelyben ma különben kifogyhatatlan volt a közönség. Már belépőjénél zugó taps fogadta, amely minden ének-száma után megismétlődött. Mikor pedig táncra perdült, annyira elragadta a közönséget, hogy a percekig tartó ováció megakasztotta az előadást. Ezek a graciózus, tűzes táncok, vala mint fényesnél fényesebb toálettjel betetőzték a tökéletes sikert.

Méltó partnere volt *Faludy* Károly (Mujko). Már több ízben volt alkalmunk meggyőződni kiváló képességeiről, ma azonban nagy színész lett. A tulzásokra csábító szerepet annyi ötle-tességgel, oly természetesen játszotta meg, hogy ezt az alakítását utolérhetetlenné tette. A megengedett határt soha tul nem lépő humoros jeleneteivel sok derűs percet szerzett a közönségnek, amellet szívéhez szólóan énekelt és pompásan táncolt.

A többi szereplő is sikerrel állotta meg a helyét. *Zsigmond* Anna (Leila) szép volt. *Hunyady* (Gül-Baba) rendesen játszott és szépen énekelt. Kitűnő alakítást mutatott be *Szathmáry* (bíró). Nagyobb szerepet játszott még *Zalay* Margit (Mujkoné), *Ladislav* (Ali), *Benkőné* (Zulejka), *Kulcsár* (Lülfikár). A kis *Benkő* Gizi ke elragadóan táncolt. A zenekar és a karok kitűnők voltak, ezért elsősorban *Tilger* Árpádot illeti dicséret. *Bródy* István rendezte a darabot.

* *Ave Mária*. Ez a címe *Visontay* Kálmán aradi festőművész képének, melyet a Nemzeti Szalónnak adományozott. Ez adományozás foly.

lónnak.

* *Az ember* című munka, mely az *Athena-um* kiadásában jelent meg, füzetes kiadásában is megnyerte a nagyközönség tetszését és méltán, mert a mint az előtünk fekvő 9—18 füzet is bizonyítja, az abban nyújtott anyag úgy feldolgozás, mint külső kiállítás tekintetében teljesen méltó az eddigi füzetekhez. *Pekár* Mihály dr., az egyetem életani intézetének adjunktusa szakavatott tollal vezet be bennünket abba a rejtélyes világba, melyet emberi testnek nevezünk. Bemutatja az emberi gépezet hajtó idegrendszer minden nyilvánulásában és legfinomabb szerkezetében. Megismerjük a mozgató és érző központokat és pályákat az érzékszerveket, amelyek után a külvilág ezer behatásáról veszünk tudomást. A megismerés ezen alapos munkájában a szerző hű segítő társai a szövegképek és a minden szónál szebb beszéző színes és fekete mű-mellékletek. Az áldozatkészségért melylyel ezt a munkát külsőleg kiállította, valóban dicséret illeti meg az *Athenaeumot*. Egy füzet ára 60 fillér, kapható minden könyvkereskedésben.

A választások.

Első nap.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 28.

Vasárnap a választások első napján majdnem befejezett tény gyanánt konstatalhatni azt a históriába való eseményt, hogy a mostani választások a függetlenségi pártnak meghozzák az abszolút többséget.

Vasárnap választanak:

Vármegyék: Csanád (2 kerület), Maros-Torda (5), Torda-Aranyos (4), Torontál (11 kerület.)

Városok: Kecskemét (2), Kolozsvár (2), Marosvásárhely (2), Székesfehérvár, Temesvár, Ujvidék, Zombor, Cegléd, Eger, Erzsébetváros, Esztergom, Fiume, Hajduböszörmény, Halas, Jászberény, Kézdivásárhely, Miskolc (2), Nagybecskerek, Nagykikinda, Sepsiszentgyörgy, Szentés. Összesen 47 kerület.

A holnapi napon tehát 47 kerületben lesznek választások. Ezek közül 23 a Kossuth-párté, 13 a szabadelvűpárté, 5 az alkotmánypárté, 4 a Bánffy-párté és 1—1 a demokratáké és nemzetiségeké volt. A legtöbb kerületben egyhangú választás lesz.

Aradi és aradmegyei jelöltek.

A hétfői képviselőválasztás alkalmával Aradváros és Aradvármegye választópolgárai a következő jelöltekre fognak szavazni:

Aradon: *Barabás* Béla dr. függetlenségi,
Garbay Sándor szocialista.
Borosjenőn: *Solymossy* Lajos báró pártonkívüli,
Suciu János dr. nemzetiségi.
Jószáshelyen: *Szombathy* György dr. alkotmány-párti,
Oncu Miklós nemzetiségi.
Kisjenőn: *Lázár* Zóárd dr. függetlenségi,
Russu-Sirianu János nemzetiségi.
Pécskán: *Vásárhelyi* Dezső függetlenségi,
Novák Aurél dr. nemzetiségi.
Radnán: *Avarffy* Géza függetlenségi,
Goldis László nemzetiségi.
Szentannán: *Ily* *Gantner* Károly alkotmány-párti,
Ily *Mahler* György függetlenségi,
Marsieu Jusztin dr. nemzetiségi,
Illisk Lajos szocialista.
Világoson: *Gabányi* Miklós függetlenségi,
Pap C. István dr. nemzetiségi.

Aradon.

Az aradi függetlenségi és 48-as párthoz tartozó választópolgárok ma este három helyen értekezletet tartottak, amelyeken lelkes beszédek mondtak *Barabás Béla* dr. odaadó támogatása érdekében. A második kerületi polgárság *Vícer Lajos* elnöklése alatt a Jó pásztorhoz a harmadik kerületi *Szalay Arnold* dr. elnöklése alatt a Hét vezérhez címzett vendéglőben és végül a negyedik kerület polgársága *Mittner József* elnöklése alatt az Ungureán-féle vendéglőben tartotta meg értekezletét.

A párt végrehajtó bizottsága a Nádor-szállóban levő pártirodában ma délután is ülést tartott, amelyen a hétfői választásra vonatkozó utolsó intézkedéseket beszéltek meg.

Aradmegyében.

A pécskai választókerület függetlenségi jelöltje, *Vásárhelyi Dezső* érdekében a párt nagy agilitással dolgozik. Tegnap este a kerület székhelyén, Magyar Pécskán a Pécska-városhoz címzett vendéglőben a végrehajtóbizottság *Verzár Márton* elnöklése alatt ülést tartott, amelyen az egyes községek, kiküldöttel jelentést tettek a várható szavazatok számáról és amelyen megbeszélték a választási esélyeket.

A kisjenői kerületben *László Zóárd* dr. függetlenségi jelölt ma délelőtt Nagypélen és Gyula-Varsándon, délután pedig Székudvaron mondott programbeszédet, melyet mindenütt nagy tetszéssel fogadtak. Mindenik helyen banderium és kocsiábró fogadta. Különösen Székudvaron volt impozáns a fogadtatás. Holnap délután Kisjenőn és Erdőhegyen tartja meg programbeszédét *László dr.*, akit az egész magyarságon kívül sok román választó is támogat. — Holnap két század gyalogság, egy század lovasság s 69 esendőr jön a kerületbe. Ha az utolsó napok valamelyes meglepetést nem hoznak, *László*nak erős kilátása van a győzelemre.

A borosjenői kerületben *Suciu János* dr. román nemzetiségi jelölt érdekében több aradi papnövendék korteskedik és maga *Suciu dr.* is sűrűn mond beszédeket a kerület egyes községeiben. Tegnap Morodán és Gyarmatán, ma pedig Apateleken tartott programbeszédet. — A román papok és tanítók — hír szerint — meg nem engedett eszközökkel is dolgoznak, hogy a román választókat, akik közül többen *Solymossy Lajos* báró pártonkívüli jelöltet támogatnák, megfélemlítsék és *Suciu* táborába terejlők.

A szentannai választókerület rendkívül heves választási harcra néz előre. A kerület két legnagyobb községe, Ujszentanna és Elek, ifj. *Gantner Károly* alkotmánypárti, a többi községek pedig inkább ifj. *Mahler György* függetlenségi jelölt pártján vannak, míg *Marsieu Jusztin* dr. román jelöltnek alig van számbavehető pártja. *Gantner* tegnap este Ujszentannán a Zimmermann-féle vendéglőben programbeszédet mondott, melyet majdnem az egész község polgársága szüntelen helyesléssel kísért. *Brown Ferenc* az eleki függetlenségi párt elnöke, holnap délelőttre nagygyűlést hirdetett Elekre, amelyen *Mahler György* is megjelenik, hogy kifejtsen programját. *Marsieu dr.* holnap reggel 8 órakor mond beszédet Oszentannán.

A világosi kerületben *Gabányi Miklós* függetlenségi jelölt érdekében különösen a pankotai magyar iparosok és kereskedők fejtenek ki nagy agitációt, hogy a magyarság jelöltjét győzelemre segítsék. *Gabányi* ma délután nagyszámu kísérettel *Kovasszincra* érkezett, ahol a minap fölizgatott románok tudvalevőleg megakadályozták a programbeszéd megtartását. Tíz esendőr kísért a tízenöt kocsi érkező társaságot, amelyben többek között ott volt *Paragó István* főszolgabíró és *Nagy József* pankotai

plébános, a kerület függetlenségi pártjának elnöke és minthogy az elmúlt napok izgalmai is lecsillapultak, a magyar polgárság nyugodtan gyülekezhetett és hallgathatta végig *Gabányi*, aki programbeszédének elmondása után kísérettel esendőrfedezet alatt Galsára vonult, ahol szintén beszédet tartott.

Az a brutális támadás, amelyet minap *Gabányi* ellen *Kovasszinc*on intéztek, éppen ellenkező hatással volt a választókra, mint amire a bujtogatók számítottak. A magyarságot nem félemlítette meg a támadás, lelkesen sorakozik egész tömörségében *Gabányi* mellé, sőt sok román szavazó is élesen elítéli *Pop C. István* dr. nemzetiségi jelölt pártjának eljárását és ezért elhatározták, hogy *Pop dr.-ral* szemben a magyar jelöltet támogatják.

A radnai választókerület függetlenségi jelöltje, *Avarfy Géza* ma mondta el programbeszédét *Mária-Radnán* a Schaller-féle vendéglőben kevésszámu hallgatóság előtt. *Avarfy* holnap Petrisre megy, hogy ott is beszédet tartson. *Goldis László* dr. befejezte már körútját. Kétségtelen, hogy a választás a románok jelöltjének győzelmével fog végződni.

A jászashelyi kerületben egyformán erősnek látszik a két tábor: *Szombathy György* dr. alkotmánypárti és *Oncu Miklós* román nemzetiségi jelölt pártja. Itt is a lehevesebb küzdelemre van kilátás, mert mindkét jelölt hívei nagy erőfeszítéssel dolgoznak a győzelem érdekében.

Temesmegyében.

Ujradon *Hemmen János* dr. függetlenségi jelölt napról-napra erősebb kilátásokkal indul a választási harcba *Kraushaar Károly*lyal és *Philp Jánossal* szemben. *Hemmen dr.* holnap mondja el programbeszédét a kerület székhelyén és a választók hangulatából ítélve, *Hemmen dr.* legalább is pótválasztásba kerül.

Ma késő este az a hír terjedt el Aradon, hogy *Hemmen* visszalépett.

Lippán Kábelő Gergely az alkotmánypárti hivatalos jelölt egyhangú megválasztása bizonyos.

HIREK.**Tűzveszélyben.**

Arad, április 28.

Az a hajszál, a melyen a nagy események mulni szoktak, ma megjelent az aradi színház történetében. Egy hajszálon múlt, hogy a Gül Baba aradi premiérjét nem egy véres, hajmeresztő részletekben gazdag katasztrófa tette nevezetessé. Ha az események csak kevéssé másképp alakulnak, a nézőtér ma este rettenetes jeleneteknek lehetett volna színhelye, s a zűrzavarban, a mely kifejlődhetett volna, talán a halálnak is lett volna aratása.

Ez a hajszál néhány embernek okossága volt; ez mentette meg a ma esti zsufolt házat a pániktól s annak következményeitől. Annyival inkább dicsérhetjük őket, mert azt se tudjuk, kik voltak.

A Gül Baba premiérje alatt — a mint e lap más helyén olvasható — a színházépület második emeletén tűz ütött ki. Nem nagy tűz: de — a színház, s véletlenül szorongásig telt színház közvetlen közelében. A füst a karzatra is becsapódott. A kik a karzaton a tüzet észrevették, szép csöndben kimentek, s a többien is,

akik tudomást szereztek a dologról, a nyuga'om zavarása nélkül hagyták el a színházat. A szobátüzet pedig hamarosan eloltották; mire a Gül Baba rózsáinak históriáját befejezték, a tűznek híre se volt.

Ha ez a néhány ember, aki a karzaton a tüzről tudomást szerzett, első rémületében elkiáltja magát: *Tűz van!* . . .

Nehéz ezt a gondolatot befejezni. Eszünkbe jut a párisi bazárégés, a hol a szerencsétlenséget nem maga a tűz, hanem a tűz rémületében kitört örült tolongás okozta. Az emberek minden felebaráti szeretetről, nők iránt való gyöngédségről megfeledkezve, eszeveszetten igyekeztek életüket megmenteni, s az élethez való görcsös ragaszkodás alatt sorra pusztult az emberélet, az agyonpréselt emberek élete. Színházégéseknél is többet öl a pánik, mint a láng. Szinte csodaszámba megy az olyan eset, mint aminő nemrég egy vidéki színházban esett. A színpadon tűz ütött ki s a kitörni készülő pániknak a karmester vette az elejét, azzal, hogy rákezdett a Rákóczi-indulóra.

Hogy a tegnapi zsufolt nézőtér milyen hatása lehetett volna annak, ha a karzatról tűzkiáltás hangzott volna: annak borzalmaikat kár lenne utólag festeni.

S mi, európai, sőt vidéki újságírók nem vagyunk olyan cinikusak, mint amerikai kollegáink. Ott jobban sajnálnak egy elmaradt szenzációt, mint azt a néhány emberéletet, amelyet az követelt volna. Mi a gondolatától is hideg verítéket érzünk. S ha valaha akármilyen sokadalomban hasonlóra kerülne a sor, mindenkinek ajánljuk követésre annak a néhány higgadt embernek az eljárását, akiknek lélekjelenléte, okossága ma este egy veszedelmes pánik felhőt hártotta el.

— *Andrássy Gyula* Töketerében. *Töketeréből* sürgönyzik: *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter ma ideérkezett.

— *Károlyi István* Zselénszklről. *Budapest*-ről táviratozzák, hogy *A Nap* c. estilap a következőket írja:

Zselenszki Róbert gróf ismeretes nyílt levele folytán az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület*-ben erős mozgalom indult meg a gróf ellen. Az egyesületnek több mint ötszáz tagja már aláírta azt az indítványt, mely *Zselenszki* föllépése folytán rendkívül közgyűlés összehívását kéri. Ezen a közgyűlésen föl fogják szólítani *Zselenszkit*, hogy mondjon le az egyesületben viselt alelnöki állásáról. Ezt a felhívást egy bizalmatlansági szavazat kapcsán fogják eljuttatni a grófhhoz, aki ellen a *Nemzeti Kaszinóban* is kezdtek akciót. A gazdasági egyesületnek ötszáz tagja el van készülve arra, hogy inkább kilép az egyesület kötelékéből, semhogy *Zselenszki* alelnöksége mellett tagja maradjon ennek a hatalmas egyesületnek.

Egy másik távirat jelenti: A fővárosi VIII. kerület Nagy Dezső-féle függetlenségi pártja ma este értekezletet tartott, amelyen *Károlyi István* gróf is felszólalt és *Zselenszki Róbert* gróf ismeretes levelével foglalkozván, többek között a következőket mondotta:

— En katolikus és vallásos vagyok, de minden vallást egyformán tisztetek. Minden vallásfelekezetnek megvan a maga hite, éppen

ezért a legtapintatlanabbnak és legnazafiatlanabb dolognak ítélem, hogy ilyen pillanatban, midőn az együttérzésnek meg kell maradni, olyan kijelentéseket tegyen valaki, mint Zselenski. Honnan vette ez az ur ezt a jogot? Olyan ember, aki a lefolyt küzdelemben ahelyett, hogy szóval, tettel áldozattal a nemzet ügye mellé állt volna, félreállt, mitsem tett és a királyt rá akarta venni, hogy a nemzet ellen cselekedjék, ilyen embernek nincsen joga arra, hogy Magyarországon prédikáljon az izraeliták vagy más felekezetek ellen. Ea az emberekben az embert becsülöm. Ezeket az embereket megvetéssel kell büntetni a társadalomnak, hogy méltóképen bűnhődjenek. Közéjük tartozik ez az ur is, kinek nevét nem akarom még egyszer említeni sem.

— **Forinyák Gyula temetése.** Budapest-ről táviratozzák: *Forinyák* Gyula lovassági tábornok, a honvédség volt aditúsának koporsóját tömördek koszoru borította s részvétüket ma kifejezték az özvegnél *József* főherceg és *Augustia* főhercegnő nevében *Szegedy* udvarhölgy és *Batthány* gróf kamarás. *Jehelfalussy* honvédelmi miniszter megleghangu beszédben kondoleált. Az özvegy férje halálát táviratilag jelentette be *Vilmos* német császár írodájának, mivel az elhunyt a porosz királyi I. osztályu koronarend tulajdonosa volt. A király Bécsből a következő táviratot küldötte az özvegynek:

Ő felsége kegyeskedett meghagyni, hogy Excellenciának férje, *Forinyák* Gyula lovassági tábornok elhunyt alkalmából legmélyebb részvétét fejezze ki. Ő felsége a megboldogultnak hosszú éveken kötelességhűen teljesített szolgálataira gondolva, mindig tiszteltben fogja tartani emlékezetét. Legfelsőbb meghagyásból: *Paar* Ede gróf, lovassági tábornok, főhadsegéd.

Ma délután három órákor temették el *Forinyák*ot nagy katonai pompával. Az elhunyt tábornokot a Kerepesi-úti családi sírboltba temették, ahol a lovassági tábornok özvegye, *Forinyák* Géza joghallgató nyugszik, akit 1860-ban egy nagy tüntetés alkalmával a 25. gyalogezred katonái agyonlőttek. A temetésen megjelent a közéletnek számos előkelősége, köztük *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Jehelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, *Fejérváry* Géza báró drabantgárdakapitány és *Bolgár* Ferenc államtitkár.

— **Vasutasok bucsuestélye.** A Máv. aradi üzletvezetőségének tisztviselői ma bucsuestélyt rendeztek a nyugalomba vonuló *Krenner* Vilmos üzletvezető-helyettes, *Oláh* Odön felügyelő és *Bákkóczy* Zoltán főmérnök tiszteletére. Az estélyen számos pohárköszöntő hangzott el, amelyekben lelkesen ünnepelték a távozókat, különösen *Krenner* Vilmost, aki hosszú működése alatt általános tiszteletben részesült.

— **Megsemmisített patikajogok.** Budapest-ről táviratozzák, hogy politikai körökben elterjedt hírek szerint *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter legközelebb meg fogja semmisíteni a *Kristóffy* József volt belügyminiszter által adományozott patikajogokat.

— **Esterházy Mihály gróf meghalt.** Budapest-ről táviratozzák: A magyar magnás-világnak ismét gyásza van. Meghalt *Esterházy* Mihály gróf, a galánthal kerület volt országgyűlési képviselője, aki egész életét nyilvános szereplésben töltötte. Pár nap előtt szélhűdés érte, mely öt napi betegség után megölte. Életrajza:

Esterházy Mihály gróf 1853. július 11-én Pozsonyban született. A sport minden nemé iránt már kora ifjúságában nagy hajlamot mutatott; a galambövéstet ő honosította meg hazánkban. Mint kitűnő lövész, a magyar nemzet

nyerte. Előke lett a Magyar Athletikai Klubnak, a Stefánia yacht-egyletnek és a pozsonyi bajos-egyletnek, a 80-as évek elején Indiában töltött hosszabb időt s mint oroszlovadászt lett híressé. 1892-ben Szempc kerület nemzeti párti programmal képviselővé választotta; a galánthal kerületet képviselte a következő ciklusban, amely alatt ő is a szabadelvű pártba lépett. Az ezredéves ünnepélyek alkalmával a június 8-iki hódoló felvonulásnak ő volt főrendezője és egyik zászlóvivője. 1901-ben Hortoványi Józseffel szemben kisebbségben maradt, de ennek 1903. február 5-én bekövetkezett halála után szabadelvű programmal ismét megválasztották. Az 1904 november 18-iki események folytán kilépett a szabadelvű pártból és az 1905 általános választások alkalmával disszidens programmal egyhangulag választották meg Galánthalban. Ubbi időben Esterházy különösen az automobil-ipar és sport emeléseért fejtett ki eredményes működést. Mint a Magyar Automobil Klub előke sokat fáradozott automobilkiállítások rendezésén és a nagyra hivatott közlekedési eszköznek minél nagyobb térhódításán.

— **Az Aradi Photo Klub megalakulása.** Ma délután alakult meg a Millennium-vendéglő különtermében tartott értekezleten az aradi amatőr fényképészek egylete, a Photo Klub. A szép számmal megjelent érdeklődők konstátálták, hogy a klub megalakítására elegendő számú tag van. Rögtön megalakították a tisztikart, melynek élére védnökül egyhangulag *Bohus* László bárót kérték fel, táviratilag kérdezték meg tőle, hogy elfogadja-e a tisztséget. Előke *Lukácsy* Lajost, alelnököknek *Kintzig* Jánost és *Matusik* Márton, titkárnak *Keller* Lajost, pénztárnoknak *Herold* Gyulát, ellenőrnek *Kneffel* Bélát és gazdának *Faix* Jaquest választották meg. A klub a Szabadság téren szerez magának helyiséget a Spitzer házban, ahol a jövő hó folyamán már megtartja első kiállítását is. Az alapszabályokat most küldik fel a belügyminiszternek jóváhagyás céljából.

— **Letartóztatott papkortes.** A temesvári kerületben — mint Temesvárról táviratozzák — *Pépa* János román főesperes kortese, *Popesku* György lelkész arra biztatta a népet, hogy ölje meg azt, aki, *Heinrich* Antal függetlenségre szavaz. *Popesku* ma a csendőrök letartóztatták és vasra verve bekisérték a temesvári ügyészséghez.

— **A Lloyd-társulat új alelnöke.** Az Aradi Lloyd-társulat holnap, vasárnap délután tartja rendes évi közgyűlését. A gyűlésnek egyik érdekessége, hogy ez alkalommal tölti be a társulat a *Weisz* Sándor elhunytával megüresedett alelnöki tisztséget. Amint értesülünk, a társulat új alelnökévé *Éles* Ármán nagykereskedőt, az aradi kereskedelmi és iparkamara kereskedelmi osztályának alelnökét s az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi kerületének alelnökét fogják megválasztani.

— **Házasság.** *Eiselt* János aradi kereskedő, a Zimmermann és El-ele cég beagja, ma délután tartotta esküvőjét a minoriták templomában *Balaton* Etelka urhölgygyel, *Balaton* János tekintélyes iparos bájos leányával.

— **Elhunyt német miniszter.** Berlin-ből táviratozzák, hogy *Bulde*, a köz munkák minisztere ott ma reggel meghalt.

— **Eljegyzés.** *Hirschl* Oszkár ujanáti kereskedő eljegyezte *Fischhof* Heléna kisasszonyt, *Fischhof* Vilmos zalaic. kereskedő bájos leányát.

— **Montignoso grófnő leánya.** *Drezdából* táviratozzák: Néhány hét előtt újabb tárgyalások folytak a szász udvar és *Montignoso* grófnő között *Monika* hercegnő kiadása dolgában. A tárgyalások azzal végződtek, hogy megengedték a grófnőnek, hogy a kis hercegnőt továbbra is magánál tartsa.

— **Halálozás.** *Gutfreund* Jakab életének

— **A Gresham igazgatója meghalt.** Budapest-ről táviratozzák: A *Gresham* biztosító társaság magyarországi igazgatója, *Takács* Zsigmond ma reggel rövid betegség után meghalt. *Takács* alig kilenc hónapja foglalta el tekintélyes állását. Halála nagy részvétet keltett.

— **Új építőmester.** *Fenyves* Károly, *Fodor* és *Raisinger* aradi építészek és építőmesterek irodavezetője f. hó 27-én Budapesten az építőmesteri vizsgát sikeresen letette.

— **Aradi iparpártolás.** A magyar Iparpártolási mozgalom céljaira ujabban a következő testületek biztosították hozzájárulásukat: *Neuman* testvérek cég 100 korona, *Szegénytanulók* egylete 100 korona, *Ipartestület* 50 korona, *Weitzer-vagongyár* 50 korona, *Ipartestületi* betegsegélyző pénztár 20 korona, *Székely-otthon* 10 korona, mely hazafias szívből eredő adományokért ehelyült is köszönetet mond: *Marosy* Miklós ügyvezető titkár.

— **Virágzó irodalom.** Egy angol lap értesülése szerint *Winston Churchill* angol államférfi fia egy kiadócégtól azt a megbízatást kapta, hogy írja meg atyjának életrajzát. Az életrajz elkészült és a kiadó cég hétszáz ezer koronát fizetett érte, úgy, hogy a mű minden egyes szavára több mint egy fei korona jut. Szóval: van még hely, ahol virágzik az irodalom. Ez eset kapcsán megírja a *Globe* a következő mulatságos történetet, amely *Rudyard Kipling* gel esett meg. Egy napon egy amerikai egy levelet írt a híres költőhöz és a többi közt ezeket írta:

— Miután halom, hogy ön műveit szavanként egy dollárért adja el, ezennel küldök önnek egy dollárt és kérek mintát.

Kipling fordulópostával a következő egyetlen szót küldte az amerikainak:

— Köszönöm! — és az egy dollárt meg tartotta.

— **Egy fiatal asszony tragédiája.** *Királyhelme*-ről táviratozzák: *Zlodezki* Pál dr. fiatal felesége ma agyonlőtte magát. A feltűnő szép asszony öngyilkosságának oka boldogtalan házasság.

— **Vallomás a halálos ágyon.** A pensylvániai *Cressonból* írják: Egy *Wilhelm Bogner* nevű német származású kereskedő halálos ágyán bevallotta, hogy nagy bűn terheli lelkét. Harmincöt évvel ezelőtt szolgája volt egy fiatal porosz nemesnek, aki váratlanul nagy vagyont örökölt. *Bogner*, aki gazdájától az örökségnek minden körülményeit pontosan tudta, meggyilkolta gazdáját s annak okmányaival felvette az örökséget. A vagyonnak azonban nem sok hasznát vette, mert a lelkiismereti furdalásoktól nem tudott nyugodni s mértéktelen dorbézolásban összes pénzét elköltötte. Amerikába már mint teljesen szegény ember jött ki, itt új életet kezdett s mint tekintélyes vagyon ura végezte be életét.

— **Tolvaj szövetkezet.** Budapest-ről jelentik: A *Hazai gázvezeték részvénytársaság* a tegnapi nap folyamán arra a főfeldezésre jött, hogy kevés kivétellel összes munkásai tolvajok. A munkások szövetkezeté tömörültek s hónapokan keresztül lopkodták az „égő testek” kelleit. A kár hozzávetőleges megállapítás szerint 7000 koronára rug. A rendőrség, amelynek még tegnap jelentést tettek az esetről, széles körű nyomozást indított. A vizsgálat mára annyira előrehaladt, hogy a két főcinkost *Steiner* Vilmos harmincharom esztendőes szerelő és *Hartmann* Kálmán huszonegy éves lakatos személyében, továbbá ezernek segítőitársát, *Prosz* Rickard portást letartóztatták. A nyomozást nagy erővel folytatják s kilátás van rá, hogy rövidesen az összes tolvajok a rendőrség kezére kerülnek.

— **Goldmann Regina** jónévű öttermét május

— Elfogott alkasztó. Pozsony-ból sürgöny. — *Lawfer Szigfridet*, egy nagyszombati nagy kereskedő cég könyvelőjét, aki nagy pénzösszeg elcsikkasztása után megszökött, ma Kraszkóban elfogták. A csikkasztott pénzt hiánytalanul megtalálták nála.

— Kombinált jegyek a csanádi motoroson. Az Acsev. igazgatósága közli: Arad és Battonya állomásokra a mezőhegyes-kétegyházi szárnyvonal állomásaira és viszont az alant felsorolt menetárak mellett kombinált közvetlen jegyeket léptettünk életbe. Ezen jegyekkel az aradi, illetve battonya—mezőhegyesi viszonylatban a gyorsmotor is használható és elkerülhetővé teszi a Mezőhegyesen való újbóli jegyváltást. Az ide tartozó féljegyek valamivel magasabbak az egész jegyek áránál, mivel a helyi motoron féljegy kedvezmény nincs s így csak a gyorsmotorra vonatkozó féljegy kedvezmény van beszámítva. A II. kocsiosztály kombinált jegy a helyi motoron az I. kocsiosztály használatára jogosít. Kombinált egész és féljegy árak: Aradtól—Kovácskúráig vagy viszont: I. oszt. egész jegy K. 4.20, féljegy K. 2.40, II. oszt. egész jegy K. 3.—, féljegy K. 1.80. Aradtól Bányhegyesig vagy viszont I. oszt. egész jegy K. 4.40, féljegy K. 2.60, II. oszt. egész jegy K. 3.20, féljegy 2.—, Aradtól Magyaróvár-ig I. oszt. egész jegy K. 4.60 féljegy 2.80. II. oszt. egész jegy K. 3.40, féljegy K. 2.20. Battonyától Kovácskúráig I. oszt. egész jegy K. 2.40 féljegy K. 1.50 II. oszt. egész jegy K. 1.80, féljegy K. 1.20. Battonyától Bányhegyesig I. oszt. egész jegy K. 2.60, féljegy K. 1.70, II. oszt. egész jegy 2.— féljegy K. 1.40. Battonyától Magyaróvár-ig I. oszt. egész jegy K. 2.80, féljegy K. 1.90, II. oszt. egész jegy K. 2.20, féljegy K. 1.60.

— Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter a borszegei anyakönyvi kerületbe *Onya Aurél* körjegyzői irnokot, a szentléányfalviba pedig *Karló József* tanítót anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

— Csak jó árú kapható Hegedűs Gyula kefe, pipere, illatszerek és fodrászati cikkek kereskedésében Arad, Andrassy tér 15. Valódi francia és angol illatszerek, hölgyporok, körömápolási szerek, maniküre garnitúrák, francia különlegességek és mindennemű gummiárúk nagy választékban. 212

— Sikertörténet áprilisi trefa. E hó első napján egy úri ember, aki erőnek erejével szellemesnek akarja magát feltüntetni, tréfát űzött egyik jó barátjával. Zárt borítékban kis levél két küldött neki, melyhez még valami mellékelve volt a következő tartalommal: „Ezzel megalapíthatod szerencsédet!” A trefaközlő ugyanis egy osztálysorsjegyet csatolt a levélhez, melyvel egy-két héttel azelőtt az előző osztályokban ő maga játszott, azonban elmulasztotta megmutatni. A jó barát nem boszankodott ezen a tréfán, hanem elment Török A. és Társa bankháza, Budapest, VI. Teréz körút 46. szám alá, ahol megtudta, hogy még részt vehet a sorsjeggyel a folyó játékban. Mintán barátja is beleegyezett abba, hogy a sorsjegy az ő birtokába menjen át, lefizette az érte járó összeget. A szerencsés sors akarata folytán a sorsjegy pár nap múlva nagy nyereséget nyert Török bankházában és most a nyertes jót nevet barátjának sikerült áprilisi trefáján, míg a túrelmélet vesztett fél boszankodása határtalan és sajálja, hogy egy nagy összeget könnyelműen eldobott magától.

— Toilette. Kaiser Borax a leghasznosabb, sokoldalú és nélkülözhetetlen toilette és tisztító szer, amely a háziasszonyok figyelmére rászolgál. Tudvalevőleg a Kaiser Borax a legkeményebb vizet is puhává teszi, és ha naponként az arcot vagy a testet boraxsal kevert vízzel mossuk, etől a bőr nemcsak hogy egész tiszta lesz, és elveszti az arc a főlegesen zsíradékot és az által az arc fényét, hanem üdöséget és frissességet kap, ami a hölgyvilágban igen kedvelt.

— Szolid és divatos selyem és bársony szövetek gyermekeknek, vagy blousoknak, úgy ünnepi ajándékok szükségleténél figyelembe ajánljuk lapunk 15. oldalán Schweitzer & Co. Luzern (Schweitz) világhírű selyem szövet export cég hirdetését.

— Hajhullás ellen használjon *Perotint* 1 üveg 1 kor. Vojtek és Weiszlál. 112

Hej Debrecen, ha rád emlékezem!

Szinte hihetetlen, hogy a cimben foglalt költői citátum nem *Zilahy Gyulától* származik. Neki lesz a legtöbb oka sóhajtván emlékezni vissza Debrecenre. Araddal, a modern asszonynyal nem tudott kijönni. S mikor az, alig három évi viszony után, néhány napernyőt eltört a hátán, Zilahy a debreceni magyar menyecskehez szegődött.

— Az az asszony!

Igy szólt Aradhoz, mikor a válás kölcsönös engesztelhetetlen gyűlölet címén megtörtént. S az az asszony, a debreceni pruszlikos menyecske is, alig egy fél év után eltörte rajta a főzőkanalát. Zilahy pedig sirva kacsint vissza Aradhoz:

— Az se szeretett, — de az legalább kitartóbb volt...

Divat és sport.

(Divatlevél.)

Páris, április végén.

A tavasz beálltával a modern asszonnyra egy új gond hárul. A sok utcai ruha mellett még arról is kell gondoskodnia, amit nagyanyáink általában nem ismertek: a sportruháról.

Az automobil sport a legelegánsabb eszidőszert, de a legköltségesebb is. Ez már a hozzá szükséges öltözékre is áll, mert míg a tennszel, biciklinél legfeljebb egy rövid aljjal többet kell csináltatni, az automobil-sport egész külön ruhátartat követel meg. Kissé sajátos, esetleg bizarr is minden darabja és mégis bizonyos büszkeséggel viseli az, akinek társadalmi állása ezt megengedi. Avagy nem ismerünk e tömördek asszonyt és leányt, akinek legfőbb vágya, hogy egyszer olyan látványos automobil sapkát tartson a szekrényében, amilyen X. grófnőnek vagy Y. bankárnénak van. A testhezálló, vonalak kifejező divat, itt nincs helyén. Bő redőzet, — amely teljesen eltakarja az alakot — csaknem elengedhetetlen. A kalapról oly dúsa fátzol leng alá, hogy a fej formája, a haj színe is alig látszik. A köpeny azért kell, mert a rendes automobil nem védi meg utasait az eső ellen, míg a fejet viszont a céltól óvja meg az a nélkülözhetetlen fátzol. A köpenynek olyan kezelője van, amely ha lehúzzuk, esetleg az egész kezet eltakarja. Epp úgy a gallér is — célszerű készülékekkel — egymás fölé gombolható. De legfontosabb az arc védelme. Nagyobb utazásnál le és felkapcsolható védővel ellátott sapkát kell viselni, kisebb kirándulásnál azonban elegendő a rendes kalap, melyhez selyemből készült szemvédőt alkalmazunk. A keztyű és cipő világában is számos újdonságot látunk. A legkedveltebb keztyű a célra a lovagláshoz is használt kézőőskéztyű, amelyet tetszés szerint a köpenyujj alá vagy fölé húzhatunk. A szoknya legyen rövid, sötétszínű szövet-

ből készült, hozzá természetesen csak a blúz illik, különböző kivitelben. A szövet legyen vizálló, ne fogja a port és szennyet, a szabás pedig főleg és mindenekelőtt kényelemre törekedjék.

A bicikliző nő is előveszi már ilyenkor a járművét. Szakértők nagy lelkesedéssel propagálják a külföldön már nagyon elterjedt, középen elválasztott szoknyanadrágot. Hozzá tartozik egy mosható angol fiannelblúz és az egyszerű, rövid bolero. A blúz világos színekben is készülhet, kisézője többnyire a kemény, fehér gallér. Azonfelül bicikliző nőnek is van sapkája, de kissé másféle mint az automobilion tovaszágulónak.

A legáltalánosabb és legkedveltebb sport a tenisz, különösen a fiatal leányok szeretik. Itt nem látunk merev szabályokat, csak általánosságban van elfogadva a rövid alj, sarok nélküli cipő: és a minden mozdulatnak engedő blúz. A hozzá való kalap is legyen sportjellegű, de határozottan megállapított formája nincs. Jelenleg a panama-kalapot jelölik a legelegánsabbnak, hol elől, hátul, hol meg oldalt felcsapva.

Amint beáll a meleg, nyári idő, sokan nem ismernek kellemesebb üdűt a csónakázásnál. Nemcsak a férfiakat értem, mert a nők ezeknek kitartó, ügyes kísézők. Külön sportöltözék ehhez nem kell, de valami csinos jellegű ruhanélkülözhetetlen. Ujabbban leginkább propagálják a lerakott, sötétkék aljat és a fehér ingblúzt. A kabátba vagy boleróra széles himzett matrógallérokat öltenek, durvaszálu fehér vászonzól. Csinos sapka és nyakkendő egészíti ki a kedves öltözködést.

IDEGENEK ARADON

— Április 28. —

Központi szálloda. Schwarcz Hermann utazó Bécs. — Mileh Lipót utazó Trieszt. — Ollo Vilmos utazó Bécs. — Dénes Ede utazó Bécs. — Skuteczky Lajos osztálymérnök Piski. — Spiegel Sándor osztálymérnök Petrozsény. — Fábán Gyula birtokos Gyulafehérvár. — Belz Albert utazó Bécs. — Homolyay Lajos gyakornok Szécs. — Schrimpe János utazó Bécs. — Nemesvári Kiss Vilmos jegyző Kevermes. — Fischer Mátyás utazó Bécs.

Nádor szálloda. Reitter Ferenc főmérnök Mezőtur. — Deutscher Dávid kereskedő Sajtény. — Buschwald Samu utazó Budapest. — Kurlender Antal kadetörőmester Nagybecskerek. — Orbán Albert utazó Budapest. — Szende Jenő utazó Budapest. — Korfeszku Miklós és neje Bukarest. — Frick Jakab utazó Budapest. — Fribus Gyula áll. főnök Petrozsény. — Gábor György áll. főnök Veresterény. — Sutuck Rezső áll. főnök Vukla. — Lefkovich Géza szerelő Budapest. — Kovács Adár bankhivatalnok Belényes.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 28. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli súlyban 120—122 fillérig; Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli súlyban 126—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm felüli súlyban 128—130 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm felüli súlyban 128—130 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli súlyban 124—126 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm felüli súlyban 121—123 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm felüli súlyban 117—119 fillérig. Sertésleltétel: Április 25. napján volt készlet 57,673 darab, április 26. napján főlhajtatott 1335 darab, április 26. napján elszállított 1235 darab, április 27. napján maradt készlet 57,773 darab.

A hízott sertésleltétel irányzata: Kissé kellemesebb.

NIGA JÁNOS

műépítész irodája

ARAD, JÓZSEF FŐHERCEG-UT 1. SZ.
(a városkázsal szemben.)

Elfogad a magas építés körébe tartozó és mindennemű

irodai munkát, tervet, tervet, költségjegyzékek elkészítését, művezetést, elszámolást, felülvizsgálat végzését.

Építészeti és mérnöki ügyekben felvilágosítással szolgál.

Vázlattevéket

diumentesen küld.

Selyem a divat.

Kérjen mintát tavaszi és nyári újdonságainkból ruhákra és blousokra:

Kabutai, Pompadour, Chiné, Rayé, Voile

Schantung, Szentgallei himzés, Mousseline 120 cm. széles, 1,20 kor. méterenként fekete, fehér, egy vagy több színű.

Csakis eredetisolid selyemszöveteket szállítunk magánosoknak, elvámolva és bérmentve. 3772

Schweizer & Co, Luzern D. 52. Schweiz.

Selyemkelme kivitel. — Kír. udv. száll.

CSARNOK.

Simon deákné.

Irta: BÉRO NYÁRY ALBERT.

(4)

(Vége.)

Szaniszló prépost befejezte beszédét s kezét összekulcsolta meliő, mintha buzgó imába merülne. Az asszony pedig mozdulatlanul ült helyén. Ugyan nehezére esett, amíg ki tudta ejteni a kérdést:

— S mi lesz ez árszabadságomnak?

A prépostot nem bántotta meg a hang hidegsége. Mohón kapott a kérdésen s rosszszul palástolt izgatottsággal adta elő feltételeit.

— Nagyon kevés, édes leányom, nagyon kevés. Nem kérek az én szegény egyházam részére egy dénárt sem, pedig tudom, hogy Athinai Simon tudna még egy kis váltságdíjat összesöpörgetni. De ez csak ahhoz a gaz lajorthoz, Benkőhöz volna méltó. Nem is magamnak kérek valamit, hanem felséges királyomnak, aki Magyarország boldogságát tartja kezében. A te férjed az Izabella királyné embere, jó hazafi, s azt hiszi, hogy hazáját szolgálja vele, ha Ferdinánd király eilen használja fegyverét. Én pap vagyok és magyar ember egy személyben, aki véteknél tartom koronás királyom el len küzdeni s a pogánnyal tartani szövetséget. Életemet jól eltöltöttnék tartanám, ha Simon vitézt a király hűségére tudnám tordítani. Igérek meg Törös Erzsé, hogy megháldod kiszabadulást s uradat Ferdinánd király táborába hozod s Pécs tornyára az ő zászlaját tűzeted ki.

Az asszony csodálkozva halgatta a papot. Hát semmit sem akar a maga számára? Lelkében felmerült a kérdés, nem követ-e el gáz ságot, ha azt igéri meg, hogy Izabellát árul-tatja el, aki olyan kegyes, olyan jó volt hozzá mindig. Aztán győzött a szabadság utáni végy, epedt férje után s erőt vett rajta a félelem, hogy meg fogja-e tudni továbbra is érizni tisztaságát Benkő Mihály ellen.

— Igérem, hogy meg fogom kísérteni uramat a Ferdinánd király hűségére téríteni.

— Esküdj is meg leányom — felelt szel-den a prépost. — Annyi sok a kísértés, hogy az egyszerű ígért könnyen ígért marad csupán.

— Megteszem. De mialőtt esküdnék, mondja meg prépost uram, mi haszna lesz kegyel-mednek az én uram megtéréséből?

— Semmi ígéretem nincs érte leányom. De amilyen kegyes a felséges király — mondá alázatosan mosolyogva — nekem, az Isten sze-rény szolgáljának juttatná talán az üres pécsi püspökséget.

— Esküszöm — mondá ujjait feltartva Athinai Simonné — hogy megbocsátok, akik ellenem vétettek. Esküszöm, hogy ha az Isten kegyelméből eljuthatok uramhoz, minden erőm-mel ráveszem őt, hogy Pécsen Ferdinánd ki-rálynak adja át s az ő hűségére esküdjék fel, Isten engem úgy segéljen!

— Amen! — felelt rá a prépost,

Másnap csakugyan eljött a szabadító. A mosni való ruhákért nem a szokott mogorva vén asszony lépett be a celába, hanem egy agy fiatal, nyílt tekintetű. Fortunának hív-ták s apáca volt a szűz Mária kolostorában. A bő felsőruha eltakarta ugyan öltönyét, de azért első szavával bizalmat, reményt keltett a lo-goly szívében. Es nem hiába. Pár nap múlva a visszahozott ruha között egy teljes apácaöltöny volt, mely előtt keresztet vetettek az örök a kapunál. Pedig Athinai Simonné fedte a ruha.

Bankó Mihály fülesen találta másnap a börtönt. Epen akkor, mikorra azt ígérte a szép asszony, hogy meghallgatja keresét, hogy vele fog menni, ahová ő vezeti. Mihály vitéz ki-vont karddal, őrlöngve rohant az örökre. Hol-tan esett az egyik közülök össze. A többi vér-be borultan mondta el, hogy egy apácán kívül más nem ment ki a kapun.

— Nosza talpra vitézek! Törjétek be a kaput, hagy kutatom át a kolostor minden fa-lát, meglátom, nem hozom-e vissza a szöke-vény madárkát. Vele töltöm az első éjet s az-tan ruhátlanul közétek dobom a pécsi kapitány feleségét — ordított a vad katona, tehetetlen dühében. A fejedelemasszony kaput nyitott az első zörgetésre. A boszútól libegő Bankó átku-tatta az egész épületet. Nem volt sehol akit keresett. A külső kapuk őrei meg esküvel fo-zadták, hogy tegnap óta senki el nem hagyta Székesfehérvár városát. Elnyelte a föld Simon deák feleségét. S a szereimes vitéz véresre verte saját fejét öklével.

Pedig Törös Erzsé ott volt tőle alig néhány lépésnyire. Ott volt az az utca, amelyben az apácák jabbágyai laktak. Ezeknél huzódott meg a szegény asszony, amíg észrevétlenül elhagy-hatta a várost.

Egy hónap múlva pedig Ferdinánd király zászlaját lengette a szellő a pécsi templom tornyán.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1906. évi április hó 29 en:

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Délután 3¹/₂ órákor, fél helyárrakkal:

Sherlock Holmes kalandjai.

Vigjáték 3 szakaszban. Irta: Schönthan Ferenc. Forditot-ta: Zboray Aladár.

SZEMÉLYEK:

Sherlock	Mariházi M.	Primrose	Hunyadi J.
Pattersonné	Bácsné.	Kornélia nővér	Zalai Margit
Tjallstorp báró	Delli Lajos.	Lamirsky	Kulcsár L.
Thyra, neje	Körösey Juci.	Barker	Borbély S.
Maxwell	Palóczy Pál.	Bob, fia	Benkő Gizi.
Brown	Várnai Jenő.	Dr. Watson	Beregi S.
Mynher Eltan	Szathmári A.	Hortense	Novák Irén.
Moore Edith	Biró Irén.	Polly	Benkőné P.

Közdete délután 3 és fél órákor.

Bérlet 196. sz.

Páros.

Este 7¹/₂ órákor, rendes helyárrakkal:

Gül-Baba.

Énekes színjáték 3 felvonásban, 4 képben. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

Gül-Baba	Hunyadi J.	Zulejka	Benkőné P.
Leila, leánya	Zsigmond A.	Mujkóné	Zalai Margit.
Kucsuk Ali	Ladislai J.	Lufikár	Kulcsár L.
Gábor diák	Rontai B.	A budai bíró	Szathmári A.
Mujkó, cigány	Faludi K.	Főzárandok	Palóczy Pál.

Közdete este 7 és fél órákor.

NAPIREND.

Április 29. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Miseric. — Protestáns naptár: Szibilla. — Görög-keleti naptár (április 16.): Agape. — A nap két 4 óra 49 perckor, nyugszik 7 óra 7 perckor.

Időjárás. A központ meteorológiai-intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő idő-járás várható: Változékony, hűvös, eső.

Április 29. Az aradi Lloyd-társulat közgyűlése dé-lután 2 órákor.

Április 30. Az aradi vízvezetési művek részvénytár-saság közgyűlése délután 4 órákor (Aradi első takarékpénztár.)

Május 11. Orvosválasztás Szemlakon.

Május 27. Az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órákor.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 28.

Amerika 3% olcsóbb. Üzlet nélkül, csöndes, változat-lan árák.

Az árák 100 kilónként számítva:

Déli tőzsde.

Buza októberre	16.60—16.62
Rozs októberre	13.58—13.60
Zab októberre	12.64—12.66
Tengeri májusra	13.60—13.62
Tengeri júliusra	13.80—13.82

Buza októberre	16.60—16.62
Rozs októberre	13.58—13.60
Zab októberre	12.64—12.66
Tengeri májusra	13.60—13.62
Tengeri júliusra	13.76—13.78
Buza májusra	16.38—16.40

Irányzat változatlan.

Osztrák hitelrészvény	699.50
Magyar hitelrészvény	823.—
Leszámitolobank részvény	509.25
Rima-Murányi vasmű részvény	575.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	683.—
Közuti vasut	599.—
Városi villamos vasut részvény	324.50
Erzsébet szanatórium sorsjegy pénzben	10.—
Erzsébet szanatórium sorsjegy árúbaan	11.50

Van szerencsém a n. érdemű közönsé-get értesíteni, hogy

éttermemet

1. é. május hó 1-ától fogva a jelen-legi lakásommal szemben levő **Deák Ferencz-utca 9. sz. a.** házba helye-zem át.

Tisztelettel

Goldmann Regina.

1246

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 812

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

Gyógyhely: Budapest, (Budán.)

Fürdőidény: április 22-től október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos a gyógyhelyen. Egészséges fekvés.

Jutányos lakások. Jó vendéglő.

Villamos-vasuti összeköttetés a fővárossal. 3910

Megérkeztek
a legújabb kivitelű,
legjobb szerkezetű

Jégszekrények

melyek kevés jéggel ki-tűnően hűtenek.

Szabó Albert

6 cs. és kir. József fűg. udv. száll.

Andrássy-tér 16. sz.

Városi és megyei telefon 239.

Következő

ujdonságok

376

érkeztek

Kerpel Izsó

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtarába:

Griffiths: A 99-es számú szoba, Szabó B: Borus napok, Don Juan: Emlékiratok, Pongyolák lovagjai, Lux Terka: Leányok, Török: A tévedés balettja, Tolnai: A báróné ténsasszony, Gaál I: Szarmay Ilona, Szőlősi Zs: A híres Bodolay, Maupassant: Mont-Oriol, Szikra: Enyém, Herczeg: Lélekablás, Havas: Törtélen uton, Nobody: A fehér perjel, Legrande: A házasság titka, San Giusio: Fede, Gardonyi: Két Katka bogár, Doyle C.: A Bervill fejdísz, Az eltűnt menyasszony, A ferdeszájú, A hampshirei mezél lak, Ignatus: Olvasás közben, Nagy E.: A Gödiék, A verbászi borbélyiányok, — Coulevain P. de: A diadalmas Éva.

Németben: Peard: Mademoiselle, Ouida: Farnmor, Benson: Dodo, Busse: Die Referendarin, Schnitzler: Der Ruf des Lebens, Sims George: Die Juuge Frau Kandel, Auernheimer: Die Verliebten, Höcker: Don Juans Frau, Geyerstam: Buch von Brüderchen, Strauz: Freund Hein, Werder: Im Burgfrieden, Stenkievicz: Auf dem Felde der Ehre, Mirbeau: Sebastian Roch, Wilde O.: Der glückliche Prinz, Ein Haus aus Äpfeln, Dorian Grays Bildnis, Sophus: Aebelö, Wily: Pariser Nächte, Mark Toni: Annemarie, Ljesskov N.: Der versiegelte Engel, Marni: Grossstadtplanzenchen, Voigt Diderichs: Dreiviertel Sund vor Tag, Beyerlein: Similde Hegewald, Kellermann: Ingeberg, Schneider: Die Tillmanns, Paradowska: Eine romantische Heirat, Bierbaum: Stilpe, továbbá számos francia és angol ujdonság.

Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill., vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is megiepo szep

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill., vagy füzetenként 14 fillér.

Legujabbak: Kálmán J.: Pereszlenyi juss Zerkovitz: Berger Zsiga, Kató, Szivem Katája Kun L: Helyre asszony, Kontor: Tulipán csárdás Ascher Koldusgróf, Jacobi: A legvitézebb huszár Lehár: Die lustige Witwe, Verő: Lánya Fehér J.: Ha a virág, Huszka: Gül-Baba, stb.

Az új pótjegyzékek

megjelentek

és ingyen kaphatók.

Egész könyvtárak vétele, könyvtárak berendezése és kiegészítése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-zenemű és papír-kereskedő Aradon.

Telefon 885. sz.

Értesítés.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a

Fehér

* Kereszt

szálloda

összes helyiségeit

f. é. május 1-én

megnyitom.

Fáradtságot nem kímélve, a szálloda szobáit egészen újjá alakítottam és a legkényesebb igények kielégítésére modernül, teljesen újonnan bebutoroztam, ugyszintén a téllkertet,

sörccsarnokot

és kávéházat

átalakítottam és újonnan

rendeztem be.

Midőn új üzlethelyiségeimben a n. é. közönség szives pártfogását kérem, biztosítom arról mélyen tisztelt vendégeimet, hogy mindenképpen igyekezni fogok jó konyha, pontos és figyelmes kiszolgálás, s szolid árak által a megelégedést kiérdemelni, úgy, mint azt 10 évi működésem ideje alatt a „Millennium” sörccsarnok és étteremben mindenkor első kötelességemnek tartottam. 1231

Tisztelettel:

Braun Gusztáv,

a Fehér Kereszt szálloda bérloje.

a legjobb fém-tisztító szer.

3853

Mindenütt kapható.

Gyár: Lubaszynski & Co., Berlin NO.

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI FELE

GISSHÜBLER

SAVANYUVIZ

A dugó egétes

a légutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tődő- és mellhártya-gyulladásánál.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Délelőtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állasközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1906. április 29-én.

ÜRESEDÉSBEN LÉVO ÁLLÁSOK:

Disponens a liszt, bor és pálinka szakmából, perfect magyar-német levelező — a szerb nyelvet is bíró — évi 6000 kor. javadalmazással keresetlik.

Helybeli nagykereskedés részére a magyar és német nyelvben jártas gép- és gyorsíró-kisasszonyt.

Vidéki fűszerüzlet részére a tót nyelvet bíró szak-képzett segédet.

Aradi játék rövid- és férfi divat üzlet részére két segédet.

Vidéki fűszer és rőtös áru üzlet részére a szerb nyelvben jártas segédek.

Több vidéki rőtös és vegyesüzlet részére a német és román nyelvet értő segédek.

Vidéki rőtös-üzlet részére idősebb, a német nyelvben jártas segédet.

Vidéki fűszer és csomage üzlet részére fiatal ügyes segédet.

Vidéki vaskereskedések részére több ügyes segédek.

Vidéki rőtös- és fűszer üzlet részére több fiatal segédet.

Vidékre a tót nyelvben jártas, rőtös és rövidáru szakmabeli segéd.

Vidéki fűszer és vegyesáru üzlet részére románul tudó segédet.

ÁLLAST KERESOK:

Irodai teendőkhöz jártas kisasszony szerény feltételek mellett állást keres.

Gazdasági és műszaki képzettséggel bíró mérlegképes könyvelő és magyar-német levelező irodai alkalmazást keres szerény igényekkel.

A fűszer és rőtös-áru szakban minden igényeknek megfelelő segédek.

Mérlegképes könyvelő, magyar-német levelező től napl könyvelési órát keres betöltésre.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,
titkár.

361

Keppich Zsigmond,
elnök

Milyen költséges előitéletem is volt nekem, hogy még csak most használok a konyhában

Ceres-étel zsirt!

(kókuszdióból)

Ezt kell nem egy házaszszonynak beismernie, már az első kísérletnél.

Schicht György

„Ceres” tápszerművek osztálya,
Aussig E/m.

Mindenki csak „Répáti” ásványvizet vegyen és igyék, ki hosszú életű akar lenni, és azért is, mert feleslegessé tesz és pótol sok osztrák és egyéb külföldi ásványvizet.

Székelyföldi:

Hazai víz:

„Répáti”

a székelyföldből fakad eszményi tisztaságban és bacillusoktól mentesen, szénsav és vasdús tartalommal.

„Répáti” kitűnő gyógy- és üdítő hatású ásvány- és savanyuvíz, mely alkatrészeinek szerencsés összetételénél és kellemes ízénél fogva a continens elsőrendű gyógy- és savanyuvizei közé tartozik.

A „Répáti” az előkelő világ kedvencz asztali vize és különösen jó eredménnyel használják **köhögés, rekedtség, gyomor-, máj-, vese- és bél-bajok** ellenében, valamint a **húgysszervek** minden bántalmái **köszvény, vesebetegség, tüdő- és a légző és emésztő szervek** betegségei ellen.

Daczára annak, hogy a „Répáti” üdítő kellemes és kiváló gyógyhatású víz, rendkívül olcsó és azért mindenkinek ki egész-éget becsüli mint állandó gyógyítást egymagában is vagy **borral** avagy **tejjel** vegyítve legmeglegebben ajánlható.

„Répáti” minden nagyobb **főszekereskedésben** kapható és **magánlakásokra** is szétküldetik. Arad és vidéki vevőknek legalább egy láda (50 üveg) megvetelénél a szállítás az aradi állomásra ingyenesen történik.

Kizárólagos főraktár Arad és vidékére **Boros Lajosnál** raktár és lakás Árpád-tér 5.

Kérem, kérjen

bérmentve

Prospektust és mintát a legjobb steier

uri és női loden

3002

szövetekből vadászatra, kirándulásokra és turista czélokra, valamint divatszövetekből uri és gyermek-öltönyökre, felső kabátokra, ulsterekre a legolcsóbbtól a legfinomabbig — az igen reális, szolid, első és legnagyobb Loden Export czégtől Vincenz Oblack cs. és kir. udv. szövet-szállító Gráz Murgasse No. 9/59.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle

gyógy-kátrány-szappan,

aradi tisztítók által ajánlva, Európa legtöbb államában Németországgal alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen látható pikkely-szerű, alvó bőr, viszketés, viszkető orr-nyirozás, ózár, fagyás, lábizadás, fül- és székellőrzés ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a **ka-kátrány** vizet 40%-ig és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Látható **bőrhelyeségeknél** sikerrel alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint a legújabb kátrány-szappan az aradói tisztítók által ajánlva, Európa legtöbb államában Németországgal alkalmaztatik

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

25% glicerín-tartalommal és finom illattal. Mint kiváló bőrápoló szer kitűnő eredménnyel használható továbbá a:

Berger-féle borax-szappan.

kiütések, napcsúdás, szepő, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Arad minden fajtának 70 fillér használati utasítással együtt. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet és a G. Heil & Comp. cégjegyzékét minden címen.

Külföldi direktlevéllel Bécsben 1888-ban és aranyéremmel a párisi világiállításán 1900. Minden egyéb gyógy- és egészség szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékelt használati utasítással van sorolva.

Nagyban: G. Heil & Comp., Wien I., Biberstr. 8. Magyarországi kiskereskedők: Fővárosi József Gyógyszertára, B. d. post., Király-utca, Thalhammer és Seitz, Zrínyi-utca, Kiskereskedők: Magyarországi József Gyógyszertára.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rosnay Máttyás gyógyszerészeknél, Vajtek és Weiss drogeriájában és kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 1027

Arverés.

1906. évi május hó
l-én d. e. 8 órakor
Aradon, a Nádasdy-
palotában levő Ko-
szilkov-féle

blous-áruház

árui és üzleti felsze-
relései tételenként el-
árvereztetnek.

Végrehajtatók.

„A magyar kir. államvasutak vámközvetítési megbízottja”

Uj butorszállítási vállalat

Roth József

Arad.

Ajánlja teljesen új, szabadalmazott legújabb rendszerű féregmentes

butorkoosijait,

különböző nagyságban, úgy helyi mint vidéki költözködésekre, a legjutányosabb árban.

Tiszta és száraz raktárhelyiségek, butorok beraktározására kiválóan alkalmas.

Alapított 1875-ben.

Telefon 68. szám.

Városi iroda Eötvös-utca 3 szám.

A magv. kivitelezés és csomagszállítás r. t. C. H. Hirsch „Co” aradi kkv.

Kaiser Borax

Naponkinti használata a mosdó vizben.

A vegyileg tiszta Kaiser-Borax a legtermészetesebb, legjótékonyabb és legolcsóbb szappanszerű anyag, mely a vizet puhítja, az erdes és tisztátalan bőrt gyógyítólag hat, nemkülönben a bőrt finomra és fehérre teszi. Nagyon értékes antiszeptikus szer a száj- és fogak ápolására, úgyis mint gyógyszer. Elővigyázat a bevételre! Csak a piros kartonba valódi, mely 15, 30 és 75 fillérért kapható. Sokaság csomagolatlant! Továbbá: Pasta-Mark-szappan, Kaiser-Borax-szappan, Lilienfeld-szappan, Tala-szappan, Kaiser-Borax-főpör és a Kaiser-Borax bőr-puder egyedül szállítója Ausztria és Magyarország részére: GOTTLOB VOITH, WIEN, III/1.

1205

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK 2¹/₂-től 12 lóerőig, BENZINMOTOROK,

SZALMAPRÉSEK gőzhajtásra,

ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNél

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 82.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

4 pár czipő

csak 5 korona 50 fillér

neveléséges áron kapható óriási mennyiségben történt bevásárlás folytán, míg a készlet tart, 1 pár férfi czipő, 1 pár női czipő barna vagy fekete bőrből, fűzős, erős szegezett talppal, legújabb szabásu, továbbá 1 pár férfi és 1 pár divatos női czipő, könnyű bőrből, a legegészségesebb kiállítású s mind a 4 pár csak 5 kor. 50 fillérért kapható.

Megrendelésnél elegendő a hosszúság megadása. A megrendelés utánvét mellett

A. Gelb, czipőgyárúháza

Krakkau No. 115. küldendő.

Kicsérelés vagy a pénz visszaküldése eszközöltetik, miáltal a kár teljesen kivanárva. 1243

Kiváló jó tartós munka. Gyors és pontos kiszolgálás.

Cs. és kir. közös hadsereg szállítója.

Megnyílt

a Salacz Gyula-utca 1. sz. alatt

(a Központi vendéglővel szemben)

BÉRCZI PÁL

bőrönd-, bőrdíszmü-, nyereg- és anygyártó szaküzlete.

Nagy raktár a legjobb minőségű bőrdíszmüárakban, u. m.: bőröndök, utazó-táskák, neccszerek, koslatok, riókkul, pénz, zseb, dohány, szivar, okirat, pincér, vadász, stb. táskák és tárcsákban és minden nemű utazó eszközökben. Nyeregek és nyeregrészek, levágó-, sport- és idomító-czikkok dúz választékban.

Teljes nyeregfelszerelés lovas- és törzsiszték számára előírás szerint.

Kocsizó és igás löszerezések nagy választékban, egyeztetés ostorok, nyelék, ivostorok, négyes fogathoz ostorok, mindennemű dísz- és igás izasztek, lótarakók, légysalók, zabolák stb. állító- és lópoló szerek, u. m.: lókefe, lókezttyű, szarvasbőr, kocsimosó-szivacs, pap, nemző és gummi anyagból nagy választékban.

Célnos kivitelű kutya-nyakravalók, kutyaláncok, kutyavezető-szíjak és ostorok minden nagyságban stb. stb.

Amidőn magamat a t. revőközönség jóindulatába ajánlom, jelzem, hogy egy a kész áru, valamint a rendelvény és javítások is személyes vezetésem és munkabecsületemmel eszközöltetnek.

Videki megrendelések aznap eszközöltetnek, nem tetszők készséggel kicséröltetnek. 1088

Mély tisztelettel

BÉRCZI PÁL Salacz-u. 1.

Mindenek szakmába vágó javítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek vidékre is.

Nagy választék! Nagy választék!

Olcsó ár!

Orvosi laboratoriumunk

megnyitása óta a n. é. közönség minden nemű vizsgálendő anyagokkal keres fel (bor, tej, tápszerek stb.) Mivel a mélyen tisztelt közönséget hiába való fáradozástól óhajtuk megkímélni, van szerencsénk értesíteni, hogy **kizárólag emberi váladékok vizsgálatára vállalkozunk.**

Alant felsoroljuk a vizsgálendő tárgyak mikénti küldendő be és azokért mily vizsgálati díjak fizetendők.

Utasítás a vizsgálendő tárgyak mikénti beküldésére:

A vizelet vizsgálatokhoz legalább 200—300 gram küldendő, de tudatandó az összes napi mennyiség is.

A vizelet erjedésének megállítására pár esupp chloroform vagy kis darabka Thymol krystály teendő bele. (Vese gyulladás, hólyaggyulladás, cukorvizelés.)

A köpés vizsgálatokhoz szükséges anyag széles száju edényben, esetleg tégelyben küldendő. (Tuberculosis, s más tüdő bajok.)

Geny vizsgálatához a váladék igen vékonyan tárgy üvegre felkenve küldhető be, nagyobb mennyiség esetén megfelelő edényben. (Gonorrhoea és egyéb genybetegségek.)

Daganatok, méhkaparék, 96% alkoholba tétessenek. (Rák.) Dajka-tej vizsgálatához az emlőkből kifejtendő egész mennyiség szükséges. Vör fedő lemezre igen vékonyan felkenve reá szárítva esetleg vékony üvegszöbe felsziva küldendő be. (Váltóláz stb.)

Nagyobb mennyiségű izzadmányból vagy transsudatumból legalább 300 gramnyi küldendő be. (Mellhártya, hashártya gyulladás, izületi stb.)

Minden vizsgálati anyagot a származás adataival kell ellátni, esetleg kortörténeti adatokat is közölni szükséges.

Vizsgálati díjak:

3881

Tájékoztató vizsgálat csak fehérnyére vagy cukorra	3 korona
Teljes vizelet vizsgálat úgy vegyi mint gorsóvi	5 "
Hugysav, nitrogén tartalom mennyileges kimutatása	10 "
Gonococcus vizsgálat	5 "
Köpés vizsgálat vagy egyéb váladékok stb. vizsgálata	5 "
Daganat és méhkaparék szövettani vizsgálat	20 "
Dajka-tej és vör vizsgálat	10 "
Bacteriologia vizsgálatok tényleges kísérletekkel esetleg állat kísérlet	20—30 "

FÖLDES KELEMEN orvosi laboratoriuma Aradon.

Teljes: dr. Pongay István kórházi főorvos, kir. törvényszéki orvos.

500 koronát

fizetnek annak, aki

Bartilla-

fogvizének hasz-

nálata mellett, üvege 70 fill. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 20 fill.) **Bartilla A. örökösai**, (B. Winkler) Wien, 19/1 Sommergasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemenél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Hajós Árpádnál, Andrássy-tér 22. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla A.** fogvizet. Hamisítványok feljelen: 161 díjaztatnak. 441

Ne csak olvassa

hanem tegyen kísérletet a régen bevált orvosi

Steckenpferd Liliom-tajszappannal

Bergmann és Társa cég gyármánya Drezda és Elba melletti Teschenben. Az előt Bergmann-féle Liliom-tajszappan (a két törpe védjeggyel) amely mentesíti az arcot a nyári pattanásoktól és gyönyörű fehér és finom színt ad az arcnak.

Darabonként 80 fillérért kaphatók a következő gyógyszárakban:

Hajós Árpád,

Rozsnyai Mátyás, 1062

Földes Kelemen és

Vojtek és Weisz drogueriájában.

Weinberger János

Arad és Temesvár

elsőrendű czipőárúháza

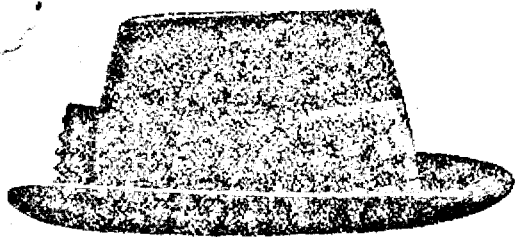
a Nagy csizmához.

Legnagyobb választék valódi magyar, angol és amerikai 408

férfi és női czipőkben,

ugyszintén a tavaszi czipő-különlegességek férfi-, női, leány-, fiú- és gyermekczipők már megérkeztek.

Alapított 1860.

Fővárosi és angol divat-egylet által választott 75 gramm könnyű

nyári kalapokat

legnagyobb választékban tartom raktáron.

Darabja frt 2.—.

Kalap-újdonságaim megtekinthetők minden vásárlási kötelezettség nélkül.

MÜNZLI.

uri divat és fehérnemű üzlete

A R A D.

Kirakataimban állandóan a legizlésebb nyakkendőújdonságok láthatók.

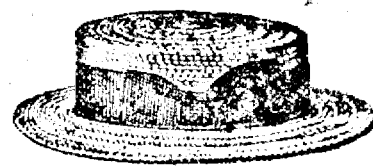
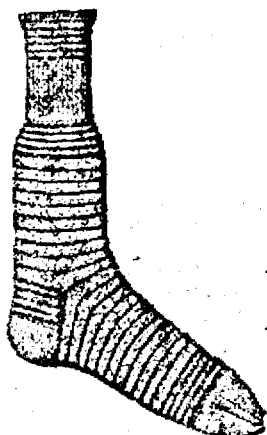
Szegecses kötésű nyári

harisnyák.

3 pár barna vagy szürke szín frt —.72

3 pár divat csikos . . . . . —.90

3 pár selyem utánzat . . . . . 1.—

Szalma és Panama

kalapok

legdivatosabb formákban remek választékban kaphatók.

SCHEER EDE

941

BETON-ÉPÍTÉSI ÉS ASZFALT-IPAR VÁLLALATA

ARAD, Szabadság-tér 10. szám.

Vállalkozik: granitto terazzo, beton- és aszfalt burkolatok, csatornázások, vasbeton-födémek, víztartányok, gépalapzatok, átereszek, tűzbiztos vasvázás beton-építkezések, nedves lakások szárasszá tételére, cement- és műkő munkálatok elkészítésére.

Czement és mosaiklap, cementcső, járda burkolati lap, gipsztábla.

Czement eladás kicsinyben és nagyban.

Mayerhoffer Adolf

kereskedelmi és díszmű könyvkötészele

Arad, Weitzer János-utca. Minorita-palota.

T. sz.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni, hogy helyben egy modern és mindenféle könyvkötő munkák elkészítésére felszerelt

könyvkötő-műhelyt

nyitottam, melyben készítek mindenféle díszkötéseket, passepartoutokat, családi naplókat, képereteket, kassettákat, stb. bőr, plus- és selyemből, egyszerűbb és díszes kivitelben méltányos árak mellett.

Technikai munkáknál is a legjáratosabb vagyok s így mérnöki és építészeti tervrajzok felkachirozását pontosan készítem.

Kitűnő tisztelettel

Mayerhoffer Adolf,

könyvkötő és díszműtáru készítő

Arad, Weitzer János-utca, Minorita-palota.

1171—906. szám.

Pécskai járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye pécskai járásához tartozó Szemlak községben üresedésbe jött községi orvosi állás választás útján leendő betöltésére határidőül f. évi május hó 11-ik napjának d. e. 9 óráját Szemlak községhezához kitűzöm.

Az állás javadalmazása 1600 korona évi fizetés, 40 fillér nappali és 80 fillér éjjeli látogatási díj.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, miszerint orvosi oklevéllel és az eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám a választást megelőző napig nyújtsák be.

Pécska, 1906. évi április hó 26-án.

Senk Ferencz,

főszolgabíró.

1242

Üzlet áthelyezés!

Varga János

kárpitos és díszítő üzlete

Arad, Deák Ferencz-utca 7. sz.

Van szerencsém a tisztelt vevőközönséget értesíteni, hogy

kárpitos és díszítő üzletemet

Deák Ferencz-utca 7. sz. alatti üzlethelyiségbe helyeztem át.

Állandó nagy raktárt tartok modern salonnak, férőszobák és ebédlő garnitúrákból, háló és ebédlő divánokból a legfinomabb kiállítástól a legolcsóbbá kivitelig.

Butorszővetek, szőnyegek és függönyökben nagy választék! Afrique és lószőrmatraczok! — Ablakredők!

Nagybecsű jóindulatu pártfogást kér 977

VARGA JÁNOS, kárpitos.

Legolcsóbb árak!

RÉZ ÉS VASBUTORGYÁR ARADON.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a tavaszi saisonra való tekintettel a villa- és kerttulajdonos urakat, hogy

kerti lugasaim-, székeim-, padjaim- és napvédőim

elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

Saját gyártmányu

teljes kávéházi és szállodai berendezések.

Magánosok számára réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek pazar kiállításban.

Kivánatra írásbelileg szolgálok költségvetéssel, vagy pedig gyárvezetőm 24 órán belül rendelkezésre áll.

917

Szíves megrendelést kér kitűnő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK

Gyárhelyiség: Aulich Lajos-utca 14. szám.

Raktár: Lázár Vilmos-utca (Földes-palota.)

